

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (kuudes jaosto)

1 päivänä helmikuuta 2018*

Valtiontuet – Kreikan myöntämät tuet – Päätös, jossa tuet todetaan sisämarkkinoille soveltumattomiksi – Valtiontuen käsite – Etu – Yksityinen sijoittaja -arviointiperuste – Takaisin perittävien tukien määrä – Komission tiedonanto takausten muodossa myönnettävistä valtiontuista

Asiassa T-423/14,

Larko Geniki Metalleftiki kai Metallourgiki AE, kotipaikka Ateena (Kreikka), edustajinaan asianajajat I. Dryllerakis, I. Soufleros, E. Triantafyllou, G. Psaroudakis, E. Rantos ja N. Korogiannakis,

kantajana,

vastaan

Euroopan komissio, asiamiehinään A. Bouchagiar ja É. Gippini Fournier,

vastaajana,

jossa on kyse SEUT 263 artiklaan perustuvasta vaatimuksesta kumota valtiontuesta SA.34572 (13/C) (ex 13/NN), jonka Kreikka on myöntänyt Lar[k]o General Mining & Metallurgical Company SA -yhtiölle, 27.3.2014 annettu komission päätös 2014/539/EU (EUVL 2014, L 254, s. 24),

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (kuudes jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja G. Berardis sekä tuomarit D. Spielmann ja Z. Csehi (esittelevä tuomari),

kirjaaja: hallintovirkamies S. Spyropoulos,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 26.1.2017 pidetyssä istunnossa esitetyn,

on antanut seuraavan

* Oikeudenkäyntikieli: kreikka.

tuomion

Asian tausta

- 1 Larko Geniki Metalleftiki kai Metallourgiki AE (jäljempänä kantaja tai Larko) on lateriittimalmin louhintaan ja jalostukseen, ruskohiilen louhintaan ja ferronikkelin ja sivutuotteiden tuotantoon erikoistunut suuryritys.
- 2 Se perustettiin vuonna 1989 uudeksi yritykseksi Hellenic Mining and Metallurgical SA:n purkamisen jälkeen. Pääasian tosiseikkojen tapahtuma-aikaan Larkolla oli kolme osakkeenomistajaa, joiden osuudet jakautuivat siten, että Kreikan valtio omisti niistä yksityinen rahoituslaitoksen Hellenic Republic Asset Development Fundin välityksellä 55,2 prosenttia, National Bank of Greece SA (jäljempänä ETE) 33,4 prosenttia ja Public Power Corporation (Kreikan suurin sähköntuotantoyhtiö, jossa valtio on enemmistöosakkaana) 11,4 prosenttia yhtiön osakkeista.
- 3 Hellenic Republic Asset Development Fund ilmoitti maaliskuussa 2012 Euroopan komissiolle Larkoa koskevasta yksityistämishjelmasta.
- 4 Komissio käynnisti huhtikuussa 2012 oma-aloitteisesti alustavan tutkinnan, jossa se tarkasteli tätä yksityistämistä valtiontukisääntöjen kannalta.
- 5 Tutkinnan kohteena olivat seuraavat kuusi toimenpidettä:
 - ensimmäinen toimenpide koski yhtäältä Larkon ja sen suurimpien velkojien vuonna 1998 tekemää luottojärjestelysopimusta, jonka mukaan Larkon velat näille velkojille oli määrä hoitaa 6 prosentin vuosikorolla, ja toisaalta sitä, että Kreikan valtio jätti perimättä tämän velan (jäljempänä toimenpide 1)
 - toinen toimenpide koski Kreikan valtion vuonna 2008 myöntämää takausta ATE-pankin Larkolle antamalle 30 miljoonan euron lainalle (jäljempänä toimenpide 2 tai vuoden 2008 takaus). Tämä takaus kattoi 100 prosenttia lainasta enintään kolmen vuoden ajan, ja takauspremio oli 1 prosentti vuodessa
 - kolmas toimenpide koski Larkon hallituksen vuonna 2009 ehdottamaa 134 miljoonan euron osakepääoman lisäystä, jonka yhtiön kolme osakkeenomistajaa hyväksyivät ja johon Kreikan valtio osallistui täysimääräisesti ja ETE osittain (jäljempänä toimenpide 3 tai vuoden 2009 pääomanlisäys)
 - neljäs toimenpide oli valtion vuonna 2010 toistaiseksi myöntämä takaus ETE:n takaussitoumukseen Larkon noin 10,8 miljoonan euron lainalle; kyseinen takaus kattoi koko takaussitoumuksen, ja takauspremio oli 2 prosenttia vuodessa (jäljempänä toimenpide 4 tai vuoden 2010 takaus). Takaussitoumus oli vakuutena Areios Pagosin (ylin tuomioistuin, Kreikka) päättämälle Efeteio Athinonin (Ateenan ylioikeus, Kreikka) tuomion, jolla vahvistettiin Larkon 10,8 miljoonan euron velka eräälle sen velkojalle, täytäntöönpanon lykkäämiselle
 - viides toimenpide koski takaussitoumuksia, joilla korvattiin kreikkalaisen tuomioistuimen päätöksellä velvoite maksaa ennakolta 25 prosenttia verotuksellisesta sakosta (jäljempänä toimenpide 5)
 - kuudes toimenpide koski valtion vuonna 2011 myöntämiä kahta takausta ATE-pankilta otetuille kahdelle lainalle, joiden määrät olivat 30 ja 20 miljoonaa euroa; takaukset kattoivat lainat sataprosenttisesti, ja takauspremio oli 1 prosentti vuodessa (jäljempänä toimenpide 6 tai vuoden 2011 takaukset).

- 6 Tutkinnan aikana komissio pyysi Kreikan viranomaisilta lisätietoja, jotka ne toimittivat vuosina 2012 ja 2013. Komission yksiköiden ja Kreikan viranomaisten kesken järjestettiin myös joitakin tapaamisia.
- 7 Komissio aloitti 6.3.2013 tekemällään päätöksellä (EUVL 2013, C 136, s. 27; jäljempänä menettelyn aloittamista koskeva päätös) SEUT 108 artiklan 2 kohdan mukaisen muodollisen tutkintamenettelyn, joka koski valtiontukea SA.34572 (13/C) (ex 13/NN).
- 8 SEUT 108 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuna menettelyn aikana komissio pyysi Kreikan viranomaisia ja asian muita osapuolia esittämään huomautuksensa edellä tämän tuomion 5 kohdassa mainituista toimenpiteistä. Kreikan viranomaiset esittivät huomautuksensa 30.4.2013; komissio ei saanut huomautuksia asian muilta osapuolilta.
- 9 Komissio teki 27.3.2014 päätöksen 2014/539/EU valtiontuesta SA.34572 (13/C) (ex 13/NN), jonka Kreikka oli myöntänyt Larko General Mining & Metallurgical Company SA -yhtiölle (EUVL 2014, L 254, s. 24; jäljempänä riidanalainen päätös).
- 10 Komissio katsoi riidanalaisessa päätöksessä aluksi, että Larko oli kyseessä olevien kuuden toimenpiteen hyväksymisajankohtana ollut valtiontuesta vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseksi ja rakenneuudistukseksi annetuissa yhteisön suuntaviivoissa (EUVL 2004, C 244, s. 2; jäljempänä pelastamis- ja rakenneuudistussuuntaviivat) tarkoitettu vaikeuksissa oleva yritys.
- 11 Edellä tämän tuomion 5 kohdassa mainittuja toimenpiteitä arvioidessaan komissio ensinnäkin totesi, että toimenpiteet 2–4 ja 6 olivat SEUT 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea, että näihin toimenpiteisiin oli ryhdytty SEUT 108 artiklan 3 kohdan mukaisten ilmoittamista ja täytäntöönpanokieltä koskevien velvollisuuksien vastaisesti ja että toimenpiteet olivat sisämarkkinoille soveltumaton tukea, joka oli perittävä takaisin [SEUT 108] artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 22.3.1999 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/1999 (EYVL 1999, L 83, s. 1) 14 artiklan 1 kohdan mukaisesti.
- 12 Komissio myös totesi, että muut kaksi toimenpidettä eli toimenpiteet 1 ja 5, jotka koskivat valtiovarainministeriölle olevan velan perimättä jättämistä ja vuoden 2011 valtiontakauksia (ks. edellä 5 kohta), eivät olleet valtiontukea.
- 13 Riidanalaisen päätöksen päätösoasassa säädetään seuraavaa:

”1 artikla

Valtiovarainministeriölle olevan velan perimättä jättäminen ja Kreikan [Larkolle] myöntämät takaussitoumukset lisäveron ennakkomaksun sijaan vuonna 2010 eivät ole perussopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea.

2 artikla

Yhteensä 135 820 824,35 euron valtiontuki, jonka Kreikka myönsi perussopimuksen 108 artiklan 3 kohdan vastaisesti [Larkolle] takaussitoumuksina vuosina 2008, 2010 ja 2011 sekä osallistumalla yrityksen pääomanlisäykseen vuonna 2009, ei sovellu sisämarkkinoille.

3 artikla

1. Kreikan on perittävä tuensaajalta takaisin 2 artiklassa tarkoitettu sisämarkkinoille soveltumaton tuki.
2. Takaisinperittävästä summasta on maksettava korkoa siitä päivästä alkaen, jona tuki asetettiin tuensaajan käyttöön, sen tosiasialliseen takaisinperintään asti.

3. Korolle on laskettava korkoa komission asetuksen (EY) N:o 794/2004, sellaisena kuin se on muutettuna, V luvun mukaisesti.

4. Kreikan on ilmoitettava toimenpiteen 3 osalta tarkka päivämäärä (tarkat päivämäärät), jolloin se osallistui vuoden 2009 osakepääoman lisäykseen.

5. Kreikan on peruutettava kaikki 2 artiklassa tarkoitetun tuen jäljellä olevat maksuerät tämän päätöksen hyväksymispäivästä lukien.

4 artikla

1. Edellä 2 artiklassa tarkoitettu tuki on perittävä takaisin välittömästi ja tosiasiallisesti.

2. Kreikan on varmistettava, että tämä päätös pannaan täytäntöön neljän kuukauden kuluessa sen tiedoksi antamisesta.

5 artikla

1. Kreikan on toimitettava kahden kuukauden kuluessa tämän päätöksen tiedoksi antamisesta seuraavat tiedot:

- a) tuensaajalta takaisin perittävä kokonaismäärä (tuki ja siitä perittävä korko);
- b) yksityiskohtainen kuvaus toimenpiteistä, jotka on jo toteutettu tai joita suunnitellaan tämän päätöksen noudattamiseksi;
- c) asiakirjat, jotka osoittavat, että tuensaaja on määrätty maksamaan tuki takaisin.

2. Kreikan on ilmoitettava komissiolle tämän päätöksen täytäntöön panemiseksi toteutettavien kansallisten toimenpiteiden edistymisestä siihen saakka, kunnes 2 artiklassa tarkoitetun tuen takaisinperintä on saatettu loppuun. Sen on annettava välittömästi komission pyynnöstä tiedot toimenpiteistä, jotka on jo toteutettu tai joita suunnitellaan tämän päätöksen noudattamiseksi. Sen on annettava myös tarkat tiedot tuensaajalta jo perityistä tukimääristä ja koroista.

6 artikla

Tämä päätös on osoitettu Helleenien tasavallalle.”

14 Riidanalaisen päätöksen liitteessä annetaan ”tiedot maksetuista, takaisinperittävistä ja takaisinperityistä tukimääristä”. Se on seuraavanlainen:

Tuensaaja – toimenpide	Maksetun tuen kokonaismäärä	Takaisin perittävä kokonaismäärä (pääoma)	Jo takaisin perityn tuen kokonaismäärä	
			Pääoma	Korko
Lar[k]o – toimenpide 2	30 000 000	30 000 000	0	0
Lar[k]o – toimenpide 3	44 999 999,40	44 999 999,40	0	0
Lar[k]o – toimenpide 4	10 820 824,95	10 820 824,95	0	0
Lar[k]o – toimenpide 6	50 000 000	50 000 000	0	0

Oikeudenkäyntimenettely ja asianosaisten lausumat

- 15 Kantaja nosti nyt käsiteltävän kanteen unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 6.6.2014 toimittamallaan kannekirjelmällä.
- 16 Komissio esitti vastineensa 30.10.2014. Kantaja ja komissio toimittivat vastauskirjelmänsä määräajassa.
- 17 Elliniki Metalleftiki kai Metallourgiki Larymnis Larko AE toimitti 9.10.2014 unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon väliintulohakemuksen, jossa se pyysi saada osallistua oikeudenkäyntiin tukeakseen kantajan vaatimuksia. Väliintulohakemus hylättiin 11.6.2015 annetulla määräyksellä Larko v. komissio (T-423/14, ei julkaistu, EU:T:2015:439). Tästä määräyksestä tehty valitus hylättiin 6.10.2015 annetulla määräyksellä Metalleftiki kai Metallourgiki Etairia Larymnis Larko v. komissio (C-385/15 P(I), ei julkaistu, EU:C:2015:681).
- 18 Asian käsittelyä lykättiin unionin yleisen tuomioistuimen yhdeksannen jaoston puheenjohtajan 3.9.2015 antamalla määräyksellä siihen asti, kunnes unionin tuomioistuin antaisi lopullisen ratkaisun asiassa C-385/15 P(I). Asian käsittelyä jatkettiin 16.10.2015.
- 19 Kun unionin yleisen tuomioistuimen jaostojen kokoonpanoa muutettiin unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 27 artiklan 5 kohdan mukaisesti, esittelevä tuomari nimettiin kuudenteen jaostoon, johon käsiteltävänä oleva asia tämän vuoksi osoitettiin.
- 20 Kantaja vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin
- kumoaa riidanalaisen päätöksen
 - määrää palauttamaan korkoineen minkä tahansa rahamäärän, joka kantajalta on mahdollisesti peritty takaisin suoraan tai epäsuorasti pantaessa täytäntöön riidanalaista päätöstä
 - velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.
- 21 Komissio vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin
- hylkää kanteen
 - velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Oikeudellinen arviointi

- 22 Kantaja esittää kanteensa tueksi kolme kanneperustetta. Ensimmäisessä kanneperusteessa väitetään, että komissio teki virheen, kun se totesi toimenpiteet 2–4 ja 6 (jäljempänä riidanalaiset toimenpiteet) sisämarkkinoille soveltumattomaksi valtiontueksi, toisessa kanneperusteessa vedotaan perustelujen puuttumiseen ja kolmannessa kanneperusteessa, joka esitetään ainoastaan toissijaisesti, väitetään, että komissio määräsi takaisin perittävän tuen määrän virheellisesti riidanalaisen toimenpiteiden osalta ja määräsi tuen takaisin perittäväksi unionin oikeuden peruseriaatteiden vastaisesti.
- 23 Unionin yleinen tuomioistuin katsoo, että ensin on syytä tutkia perustelujen puuttumista koskeva toinen kanneperuste ja sen jälkeen muut kanneperusteet siinä järjestyksessä, jossa ne on esitetty.

Toinen kanneperuste, joka koskee perustelujen puuttumista

- 24 Toisessa kanneperusteessaan kantaja moittii komissiota siitä, ettei tämä selvittänyt riidanalaisessa päätöksessä riittävällä tavalla useita näkökohtia, jotka koskivat ensinnäkin valtiontuen olemassaoloa, toiseksi toimenpiteiden 3, 4 ja 6 soveltuvuutta sisämarkkinoille ja kolmanneksi takaisin perittävän tuen määrän määrittämistä toimenpiteiden 2, 4 ja 6 osalta.
- 25 Komissio kiistää kantajan väitteet.
- 26 Muistutettakoon, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan perusteluvollisuuden laajuus riippuu kyseessä olevan toimen luonteesta ja siitä asiayhteydestä, jossa se on annettu. Perusteluista on selkeästi ja yksiselitteisesti ilmentävä toimielimen päättely siten, että yhtäältä niille, joita toimenpide koskee, selviävät sen syyt, jotta ne voivat puolustaa oikeuksiansa ja arvioida, onko päätös perusteltu, ja että toisaalta tuomioistuimet voivat tutkia toimenpiteen laillisuuden. Perusteluissa ei tarvitse esittää kaikkia asiaan liittyviä tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja koskevia yksityiskohtia, koska tutkittaessa sitä, täyttävätkö päätöksen perustelut SEUT 296 artiklan vaatimukset, on otettava huomioon päätöksen sanamuodon lisäksi myös asiayhteys ja kaikki asiaa koskevat oikeussäännöt. Komissio ei etenäkään ole velvollinen ottamaan kantaa kaikkiin asianomaisten sille esittämiin väitteisiin, vaan sen on ainoastaan esitettävä sellaiset tosiseikat ja oikeudelliset seikat, joilla on olennainen merkitys päätöksen systematiikan kannalta (ks. tuomio 3.3.2010, Freistaat Sachsen ym. v. komissio, T-102/07 ja T-120/07, EU:T:2010:62, 180 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 27 Kantajan esittämät perustelut on tutkittava näiden periaatteiden valossa.
- 28 Ensimmäiseksi on tutkittava kantajan väite, jonka mukaan komissio ei perustellut riidanalaisesta päätöstä riittävästi siltä osin kuin on kyse valtiontuen olemassaolosta ja näin ollen ensinnäkin edun olemassaolosta, toiseksi valtion varojen käytöstä toimenpiteissä 2, 4 ja 6 ja kolmanneksi kilpailun vääristymisestä ja vaikutuksesta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.
- 29 Ensinnäkin on huomautettava, että komissio esitti riidanalaisessa päätöksessä syyt, joiden perusteella se katsoi, että riidanalaisilla toimenpiteillä myönnettiin Larkolle etua, kuten toimenpidettä 2 koskevasta 73 ja 74 perustelukappaleesta ja toimenpidettä 3 koskevasta 80–85 perustelukappaleesta, toimenpidettä 4 koskevasta 90–92 perustelukappaleesta ja toimenpidettä 6 koskevasta 101 ja 102 perustelukappaleesta ilmenee.
- 30 Edellä tämän tuomion 29 kohdassa mainituissa perustelukappaleissa komissio totesi yhtäältä, että vuosien 2008, 2010 ja 2011 takaukset olivat valtiontukea, koska [SEUT 107] ja [SEUT 108] artiklan soveltamisesta valtiontukiin takauksina annetun komission tiedonannon (EUVL 2008, C 155, s. 10; jäljempänä takaustiedonanto) edellytykset eivät täyttyneet siitä syystä, että Larko oli vaikeuksissa oleva yritys eikä takauspreemion voitu siten katsoa vastaavan taattujen lainojen takaisinmaksun laiminlyönnin riskiä, ja toisaalta, ettei vuoden 2009 pääomanlisäys täyttänyt yksityinen sijoittaja -arviointiperustetta, koska osakkeenomistajille ei ollut toimitettu sitä ennen rakenneuudistussuunnitelmaa, vaikka Larko oli vaikeuksissa oleva yritys.
- 31 Toiseksi on todettava, että sama koskee komission päätelmää, jonka mukaan toimenpiteisiin 2, 4 ja 6 liittyi valtion varojen käyttöä, kuten toimenpidettä 2 koskevasta 72 perustelukappaleesta, toimenpidettä 4 koskevasta 89 perustelukappaleesta ja toimenpidettä 6 koskevasta 99 perustelukappaleesta ilmenee.
- 32 Edellä 31 kohdassa mainituissa perustelukappaleissa komissio selitti, että riidanalaisiin toimenpiteisiin saatettaisiin joutua käyttämään valtion varoja, jos ne realisoituisivat, ja että toisaalta valtio voisi menettää varoja, jos toimenpiteistä ei saada asianmukaista markkinaperusteista korvausta.

- 33 Kolmanneksi sama koskee komission päätelmää, jonka mukaan riidanalaiset toimenpiteet olivat omiaan vaikuttamaan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan ja vääristämään kilpailua, kuten toimenpidettä 2 koskevista 75 ja 76 perustelukappaleesta ja muita riidanalaisia toimenpiteitä koskevissa 86, 93 ja 103 perustelukappaleessa ensiksi mainittuihin perustelukappaleisiin tehdyistä viittauksista ilmenee.
- 34 Edellä tämän tuomion 33 kohdassa mainituissa perustelukappaleissa komissio totesi yhtäältä, että Larko toimii alalla, jolla jäsenvaltiot käyvät kauppaa, ja vie valtaosan tuotannostaan muihin jäsenvaltioihin, ja toisaalta, että Larko voi riidanalaisen toimenpiteiden ansiosta jatkaa toimintaansa, toisin kuin muut taloudellisissa vaikeuksissa olevat kilpailijat.
- 35 Vaikka edellä 34 kohdassa mainituissa perustelukappaleissa esitetyt perustelut – ja erityisesti ne, jotka koskevat valtion varojen käyttöä, kilpailun vääristymistä ja vaikutusta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan – ovat erittäin lyhyet, ne kuitenkin riittävät sen toteamiseksi, että riidanalainen päätös on perusteltu oikeudellisesti riittävällä tavalla, kun lisäksi otetaan huomioon, että komissio toimi vakiintuneen päätöskäytäntönsä mukaisesti ja että riidanalaisen päätöksen asiayhteys oli kantajan tiedossa. Kreikan viranomaiset eivät sitä paitsi hallinnollisen menettelyn aikana kiistäneet, että valtion varojen käyttöä, kilpailun vääristymistä ja vaikutusta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan koskevat edellytykset täyttyivät.
- 36 Tämän perusteella riidanalaisesta päätöksestä ilmenee selkeästi ja yksiselitteisesti komission päättelysiten, että kantaja pystyy esittämään näkemyksensä siitä, onko se perusteltu, ja että unionin yleinen tuomioistuin voi tutkia päätöksen laillisuuden.
- 37 Toiseksi on tutkittava kantajan väite, jonka mukaan komissio ei perustellut riidanalaisesta päätöstä riittävästi siltä osin kuin se totesi, etteivät toimenpiteet 3, 4 ja 6 olleet SEUT 107 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettulla tavalla sisämarkkinoille soveltuvia.
- 38 Tästä on riittävää todeta yhtäältä, etteivät Kreikan viranomaiset olleet hallinnollisen menettelyn aikana vedonneet kyseisessä määräyksessä tarkoitettuun poikkeukseen, ja toisaalta, että riidanalaiset toimenpiteet ovat luonnostaan sellaisia, ettei niitä voida käyttää poikkeuksellisista tapahtumista aiheutuneiden vahinkojen korjaamiseen, koska ne ovat luonteeltaan yleisiä ja poikkeuksellisista tapahtumista aiheutuneista vahingoista riippumattomia toimenpiteitä.
- 39 Nämä seikat huomioon ottaen ei voida väittää, ettei komissio perustellut riittävästi sitä, miksei SEUT 107 artiklan 2 kohdan b alakohtaa voitu soveltaa.
- 40 Kolmanneksi on tutkittava kantajan väite, jonka mukaan komissio ei perustellut riidanalaisesta päätöstä riittävästi siltä osin kuin on kyse takaisin perittävän tuen määrän määrittämisestä toimenpiteiden 2, 4 ja 6 osalta.
- 41 Tästä on huomautettava komission riidanalaisessa päätöksessä täsmentäneen, että vuosina 2008, 2010 ja 2011 annetuilla takauksilla myönnettiin Larkolle taattua lainaa vastaava määrä etua, koska Larko, joka oli vaikeuksissa oleva yritys, ei olisi saanut markkinoilta rahoitusta ilman näitä takauksia. Tämä perustelu ilmenee toimenpidettä 2 koskevasta 77 perustelukappaleesta, toimenpidettä 4 koskevasta 94 perustelukappaleesta ja toimenpidettä 6 koskevasta 104 perustelukappaleesta. Lisäksi komissio kuvaili 56–66 perustelukappaleessa yksityiskohtaisesti, miten vaikeassa tilanteessa Larko oli tukitoimenpiteiden myöntämisaikana.
- 42 Näin ollen on todettava, että riidanalainen päätös on perusteltu asianmukaisesti siltä osin kuin on kyse takaisin perittävän tuen määrän määrittämisestä.
- 43 Lopuksi on aiheellista todeta yleisemmin, että kantajan perustelujen puuttumisesta esittämät väitteet ovat suurelta osin päällekkäisiä ensimmäisessä ja kolmannessa kanneperusteessa esitettyjen väitteiden kanssa ja koskevat pikemminkin riidanalaisessa päätöksessä esitettyjen perustelujen paikkansapitävyyttä

kuin niiden muodollista riittävyttä. Tästä on riittävää huomauttaa, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan perusteluvollisuus on olennainen muotomääräys, joka on erotettava perustelujen aineellisesta paikkansapitävyydestä, koska viimeksi mainittu koskee riidanalaisen toimen aineellista lainmukaisuutta (tuomio 22.3.2001, Ranska v. komissio, C-17/99, EU:C:2001:178, 35 kohta ja tuomio 18.1.2005, Confédération Nationale du Crédit Mutuel v. komissio, T-93/02, EU:T:2005:11, 67 kohta). Jos siis perusteluvoitteen laiminlyöntiä koskevan kanneperusteen yhteydessä esitetään tällaisia väitteitä, ne voidaan vain hylätä tehottomina (ks. vastaavasti tuomio 3.5.2017, Gfi PSF v. komissio, T-200/16, ei julkaistu, EU:T:2017:294, 34 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

44 Toinen kanneperuste on siten hylättävä.

Ensimmäinen kanneperuste, joka koskee riidanalaisen toimenpiteiden luokittelussa sisämarkkinoille soveltumattomiksi valtiontueksi tehtyjä virheitä

45 Ensimmäisessä kanneperusteessaan kantaja vetoaa virheisiin, jotka tehtiin riidanalaisen toimenpiteiden luokittelussa SEUT 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuksi yhteismarkkinoille soveltumattomaksi valtiontueksi.

46 Tämä kanneperuste jakautuu neljään osaan.

47 Ensimmäinen ja toinen osa koskevat riidanalaisen toimenpiteiden luokittelua valtiontueksi, siis yhtäältä kunkin riidanalaisen toimenpiteen osalta edun saamista ja toisaalta toimenpiteiden 2, 4 ja 6 osalta valtion varojen käyttöä.

48 Kanneperusteen kolmas ja neljäs osa koskevat yhtäältä toimenpiteiden 3, 4 ja 6 soveltuvuutta sisämarkkinoille SEUT 107 artiklan 2 kohdan b alakohdan perusteella ja toisaalta toimenpiteen 6 soveltuvuutta sisämarkkinoille SEUT 107 artiklan 3 kohdan b alakohdan perusteella.

Ensimmäisen kanneperusteen ensimmäinen osa, joka koskee SEUT 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua edun olemassaoloa

49 Aluksi on muistutettava, että SEUT 107 artiklan 1 kohdassa kielletään toimenpiteet, joilla tietyille yrityksille tai tuotannonaloille myönnetään valtion varoista yksinomaista etua, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua ja on omiaan vaikuttamaan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

50 Tuen käsite ei kata ainoastaan positiivisia suorituksia vaan myös toimenpiteet, jotka eivät ole avustuksia sanan suppeassa merkityksessä mutta jotka eri tavoin alentavat yrityksen vastattavaksi tavallisesti kuuluvia kustannuksia ja jotka siten ovat sekä luonteeltaan että vaikutuksiltaan avustusten kaltaisia. Näin ollen tukina pidetään sellaisia valtion toimenpiteitä, jotka muodossa tai toisessa ovat omiaan suosimaan yrityksiä suoraan tai välillisesti tai joita on pidettävä sellaisena taloudellisena etuna, jota edunsaajayritys ei olisi saanut tavanomaisin markkinaehdoin (ks. tuomio 3.4.2014, Ranska v. komissio, C-559/12 P, EU:C:2014:217, 94 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

51 Edellytykset, jotka toimenpiteen on täytettävä, jotta se kuuluisi SEUT 107 artiklassa tarkoitettua tuen käsitteen piiriin, eivät täyty, jos tukea saanut julkinen yritys saattoi saada saman edun kuin etu, joka sille annettiin valtion varoista, olosuhteissa, jotka vastaavat tavanomaisia markkinaedellytyksiä, ja julkisten yritysten osalta tämä arviointi tehdään lähtökohtaisesti soveltamalla yksityinen sijoittaja -arviointiperustetta (ks. tuomio 5.6.2012, komissio v. EDF, C-124/10 P, EU:C:2012:318, 78 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 52 Takauksena myönnettyistä valtiontuesta on todettava, ettei voida sulkea pois sitä, että valtion takaus sellaisenaan merkitsee etuja, jotka voivat aiheuttaa lisäkustannuksia valtiolle. Jäsenvaltion viranomaisten takaaman lainan ottaja saa tavallisesti edun, koska sille aiheutuvat taloudelliset kustannukset ovat pienemmät kuin ne, jotka sille olisivat aiheutuneet, jos sen olisi pitänyt hankkia tämä sama rahoitus ja tämä sama takaus markkinahintaan (ks. tuomio 3.4.2014, Ranska v. komissio, C-559/12 P, EU:C:2014:217, 95 ja 96 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 53 Tämän jälkeen on muistutettava, että komission tehtävänä on esittää näyttö SEUT 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettun valtiontuen olemassaolosta. Tässä yhteydessä komission on arvioitava täysimääräisesti kaikkia riidanalaisen toimenpiteen merkityksellisiä piirteitä ja sen asiayhteyttä, mukaan luettuna edunsaajana olevan yrityksen ja kyseessä olevien markkinoiden tilanne, tarkastaakseen, saako edunsaajana oleva yritys sellaista taloudellista etua, jota se ei olisi saanut normaaleissa markkinaolosuhteissa (ks. tuomio 26.5.2016, Ranska ja IFP Énergies nouvelles v. komissio, T-479/11 ja T-157/12, EU:T:2016:320, 71 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 54 Oikeuskäytännössä täsmennetään, että yksityinen sijoittaja -arviointiperuste kuuluu silloin, kun tätä arviointiperustetta voidaan soveltaa, niihin seikkoihin, jotka komission on otettava huomioon vahvistaessaan tällaisen valtiontuen olemassaolon (tuomio 5.6.2012, komissio v. EDF, C-124/10 P, EU:C:2012:318, 103 kohta).
- 55 Kun siis käy ilmi, että yksityinen sijoittaja -arviointiperustetta voidaan soveltaa, komission tehtävänä on pyytää kyseistä jäsenvaltiota toimittamaan sille kaikki merkitykselliset tiedot sen varmistamiseksi, täyttyvätkö arviointiperusteen sovellettavuus- ja soveltamisedellytykset, ja komissio voi kieltäytyä tutkimasta näitä tietoja vain, jos näyttönä esitetyt seikat on laadittu sen jälkeen, kun päätös kyseessä olevan sijoituksen tekemisestä tehtiin (tuomio 5.6.2012, komissio v. EDF, C-124/10 P, EU:C:2012:318, 104 kohta). Jos jäsenvaltio toimittaa sille tämän näytön, komission on tehtävä kokonaisarviointi, jossa se ottaa huomioon kaikki tilanteessa merkitykselliset seikat, joiden perusteella se voi määrittää, ettei tuen saanut yritys olisi ilmeisestikään saanut vastaavia maksuhelpotuksia yksityiseltä velkojalta (tuomio 24.1.2013, Frucona Košice v. komissio, C-73/11 P, EU:C:2013:32, 73 kohta).
- 56 Jos jäsenvaltio vetoaa hallinnollisen menettelyn kuluessa kyseiseen arviointiperusteeseen, sen on epäselvässä tapauksessa osoitettava kiistattomasti sekä objektiivisten ja varmennettavissa olevien seikkojen perusteella, että toteutettu toimenpide kuuluu sen osakkeenomistajan aseman piiriin. Näistä seikoista on selvästi ilmeistä, että kyseinen jäsenvaltio on ennen taloudellisen edun myöntämistä tai samanaikaisesti sen kanssa päättänyt tehdä tosiasiallisesti toteutetulla toimenpiteellä sijoituksen määräysvallassaan olevaan julkiseen yritykseen. Tämän suhteen voidaan edellyttää muun muassa seikkoja, joista ilmenee, että päätös perustuu taloudellisiin arviointeihin, jotka rinnastuvat arviointeihin, joita johdonmukaisesti toimiva yksityinen sijoittaja, jonka tilanne vastaa mahdollisimman tarkasti kyseisen valtion tilannetta, olisi laatinut ennen tällaisen sijoituksen tekemistä arvioidakseen sen tulevan tuottavuuden (tuomio 5.6.2012, komissio v. EDF, C-124/10 P, EU:C:2012:318, 82–84 kohta).
- 57 Sitä vastoin kyseisen edun myöntämisen jälkeen laaditut taloudelliset arviot, kyseisen jäsenvaltion toteuttaman sijoituksen todellisen tuottavuuden toteaminen jälkikäteen tai myöhemmät perustelut tosiasiallisesti valitusta toimintatavasta eivät riitä osoittamaan sitä, että tämä jäsenvaltio olisi ennen edun myöntämistä tai samanaikaisesti sen kanssa tehnyt tällaisen päätöksen osakkeenomistajan ominaisuudessaan (tuomio 5.6.2012, komissio v. EDF, C-124/10 P, EU:C:2012:318, 85 kohta). Sen tutkimiseksi, vastasiko valtion toiminta markkinataloudessa järkevästi toimivan sijoittajan toimintaa, valtion toiminnan taloudellista järkevyyttä on arvioitava ottaen huomioon rahoitustukien myöntämishetkellä vallinneet olosuhteet, ja on siis syytä jättää tekemättä arviointeja, jotka perustuvat myöhemmin vallinneeseen tilanteeseen (tuomio 16.5.2002, Ranska v. komissio, C-482/99, EU:C:2002:294, 71 kohta). Näin on erityisesti silloin, kun komissio tutkii, onko sellainen toimenpide valtiontukea, jota ei ole sille ilmoitettu ja jonka kyseinen julkinen yksikkö on jo toteuttanut siihen mennessä, kun komissio suorittaa tutkimuksensa (ks. vastaavasti tuomio 25.6.2015, SACE ja Sace BT v. komissio, T-305/13, valitus vireillä, EU:T:2015:435, 94 kohta).

- 58 Tarkasteltaessa riidanalaista päätöstä koskevan tuomioistuINVALVONNAN laajuutta SEUT 107 artiklan 1 kohdan kannalta on huomattava vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenevän, että tässä määräyksessä määritellyn valtiontuen käsite on oikeudellinen ja sitä on tulkittava objektiivisten seikkojen perusteella. Tämän takia unionin tuomioistuinten on lähtökohtaisesti valvottava kokonaisvaltaisesti sitä, kuuluuko jokin toimenpide SEUT 107 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan, ottaen huomioon niiden käsiteltävänä olevaan asiaan liittyvät konkreettiset seikat samoin kuin sen, onko komission arvio tekninen tai monimutkainen (ks. tuomio 2.3.2012, Alankomaat v. komissio, T-29/10 ja T-33/10, EU:T:2012:98, 100 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 59 Oikeuskäytännössä on myös katsottu, että tuomioistuINVALVONTA on rajoitettua siltä osin kuin on kyse siitä, kuuluuko toimenpide SEUT 107 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan, jos komission tekemät arviot ovat luonteeltaan teknisiä tai monimutkaisia. Unionin yleisen tuomioistuimen on kuitenkin ratkaistava, onko asia näin (ks. tuomio 2.3.2012, Alankomaat v. komissio, T-29/10 ja T-33/10, EU:T:2012:98, 101 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Silloin, kun komission on sen arvioimiseksi, kuuluuko toimenpide SEUT 107 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan, sovellettava markkinataloudessa toimivan yksityisen sijoittajan arviointiperustetta, tämän arviointiperusteen soveltaminen edellyttää yleensä komissiolta monitahoista taloudellista arviointia (ks. vastaavasti tuomio 2.9.2010, komissio v. Scott, C-290/07 P, EU:C:2010:480, 68 kohta).
- 60 Vaikka komissiolla on valtiontukien alalla laaja harkintavalta, jonka käyttäminen edellyttää taloudellisten kysymysten arviointeja, jotka on tehtävä unionin kannalta katsoen, tämä ei merkitse sitä, että unionin tuomioistuimet eivät voisi tutkia komission taloudellisista tiedoista suorittamaa tulkintaa. Oikeuskäytännön mukaan unionin tuomioistuinten on nimittäin paitsi tutkittava esitettyjen todisteiden aineellinen paikkansapitävyys, luotettavuus ja johdonmukaisuus myös tarkistettava, sisältävätkö nämä todisteet kaikki ne merkitykselliset seikat, jotka on otettava huomioon monitahoisen tilanteen arvioinnissa, ja voivatko kyseiset todisteet tukea niistä tehtyjä päätelmiä (tuomio 2.9.2010, komissio v. Scott, C-290/07 P, EU:C:2010:480, 64 ja 65 kohta ja tuomio 2.3.2012, Alankomaat v. komissio, T-29/10 ja T-33/10, EU:T:2012:98, 102 kohta).
- 61 Tässä valvonnassa unionin tuomioistuinten tehtävänä ei kuitenkaan ole korvata omalla taloudellisilla seikoilla koskevalla arvioinnillaan komission arviointia. Unionin tuomioistuinten harjoittama valvonta komission suorittamien monitahoisten taloudellisten arviointien osalta on rajoitettua valvontaa, joka rajoittuu väistämättä siitä varmistumiseen, että menettelyä ja perusteluvelvollisuutta koskevia sääntöjä on noudatettu, että tosiseikat pitävät asiallisesti paikkansa, että näitä tosiseikkoja ei ole arvioitu ilmeisen virheellisesti eikä harkintavaltaa ole käytetty väärin (tuomio 2.9.2010, komissio v. Scott, C-290/07 P, EU:C:2010:480, 66 kohta ja tuomio 2.3.2012, Alankomaat v. komissio, T-29/10 ja T-33/10, EU:T:2012:98, 103 kohta).
- 62 Tämän oikeuskäytännön valossa on seuraavaksi tutkittava väitteet, joita kantaja esittää kustakin riidanalaisesta toimenpiteestä.

– Toimenpide 2 (vuoden 2008 takaus)

- 63 Kantaja väittää, ettei vuonna 2008 annetulla takauksella ole myönnetty SEUT 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua etua, koska se täyttää takaustiedonannon 3.2 kohdan a–d alakohdassa mainitut edellytykset.
- 64 Komissio on ensinnäkin soveltanut virheellisesti takaustiedonannon 3.2 kohdan a alakohdassa mainittua edellytystä, jonka mukaan takaus ei ole valtiontukea, jos lainanottaja ei ole taloudellisissa vaikeuksissa.

- 65 Larkon taloudellinen tilanne paheni vuoden 2008 puolivälin tienoilla, kun taas vuodesta 2004 vuoden 2008 puoliväliin asti sen kannattavuus ja sitä koskeneet taloudelliset tiedot olivat positiiviset, ja se oli siten pelastamis- ja rakenneuudistussuuntaviivoissa tarkoitettu ”vaikeuksissa oleva yritys” vasta vuodesta 2009, kun sen taloudellinen tilanne heikkeni nikkelin maailmanmarkkinahinnan laskun seurauksena.
- 66 Yksityinen sijoittaja -arviointiperusteen soveltamisessa ratkaiseva ajankohta eli valtiontakauksen antamispäivä ajoittui vuoden 2008 toiselle vuosipuoliskolle ennen tilikauden 2008 päättymistä ja ennen kuin Larkon tilinpäätöksestä ilmeni, että yrityksen tulos oli muuttunut negatiiviseksi. Toisin kuin komissio väittää, Larko noudatti Kreikan lainsäädännössä asetettua velvollisuutta päättää tarvittavista toimenpiteistä, jos oman pääoman määrä laskee alle 50 prosenttiin osakepääomasta, sillä se kutsui yhtiökokouksen koolle kuuden kuukauden kuluessa tilikauden 2008 lopusta lukien.
- 67 Toiseksi komissio sovelsi virheellisesti takaustiedonannon 3.2 kohdan d alakohdassa mainittua edellytystä, jonka mukaan takauksesta maksetaan markkinaperusteinen hinta.
- 68 Ensinnäkin 1 prosentin vuotuinen takauspremio vastasi Larkon luottokelpoisuutta takauksen myöntämisaikana, ja sitä määritettäessä oli otettu huomioon Larkon kannattavuus edellisten kolmen vuoden aikana, toiseksi Larko oli vuoden 2008 aikana saanut ATE-pankilta vakuudettoman lainan, ja kolmanneksi premio vastasi Kreikan valtion muille vertailukelpoisessa tilanteessa oleville yhtiöille myönnetystä lainatakauksista veloittamia premioita.
- 69 Kolmanneksi komissio sovelsi virheellisesti takaustiedonannon 3.2 kohdan b ja c alakohdassa mainittuja edellytyksiä, joista ensimmäisen mukaan takauksen on liityttävä tiettyyn rahoitustoimeen, sille on asetettava kiinteä enimmäismäärä ja sen voimassaoloajan on oltava rajoitettu ja joista jälkimmäisen mukaan takaus ”ei kata enempää kuin 80 prosenttia lainasaamisen tai muun rahoitussitoumuksen määrästä. Tätä rajoitusta ei sovelleta, kun takaus on annettu velkapaperille.”
- 70 Komissio jätti huomiotta sen, että takaus voitiin mitata asianmukaisesti ja takauksella oli perusteltua kattaa laina kokonaan, koska kyseessä oli säännellyillä markkinoilla kaupankäynnin kohteeksi otettavien arvopaperien liikkeeseenlaskijoita koskeviin tietoihin liittyvien avoimuusvaatimusten yhdenmukaistamisesta ja direktiivin 2001/34/EY muuttamisesta 15.12.2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/109/EY (EUVL 2004, L 390, s. 38) tarkoitettu velkapaperille annettu takaus.
- 71 Komissio kiistää kantajan väitteet.
- 72 Muistutettakoon, että komissio totesi riidanalaisessa päätöksessään, että kyseisellä toimenpiteellä annettiin Larkolle valikoivaa etua, koska se ei täyttänyt takaustiedonannon 3.2 kohdan a ja d alakohdan edellytyksiä: ensinnäkin Larko oli vaikeuksissa oleva yritys, ja toiseksi 1 prosentin premio ei vastannut taattujen lainojen takaisinmaksun laiminlyönnin riskiä.
- 73 Seuraavaksi on siten selvitettävä, saattoiko komissio perustellusti todeta, että takaustiedonannon 3.2 kohdan a ja d alakohdassa mainitut edellytykset eivät käsiteltävässä asiassa täyttyneet, ja jos näin on, tutkittava, riittikö niiden täyttymättä jääminen osoittamaan, että kyseisellä toimenpiteellä annettiin Larkolle SEUT 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua etua kyseisen tiedonannon 3.2 kohdan b ja c alakohdassa tarkoitetuista edellytyksistä riippumatta.
- 74 Takaustiedonannon 3.2 kohdan a alakohdassa tarkoitettujen edellytyksien osalta on ensinnäkin tarkistettava, saattoiko komissio perustellusti todeta, että Larko oli kyseisessä tiedonannossa tarkoitettu vaikeuksissa oleva yritys, ja jos näin on, oliko Kreikan valtio tietoinen tai olisiko sen pitänyt olla tietoinen Larkon vaikeasta tilanteesta vuoden 2008 takauksen myöntämisaikana.

- 75 Larkon luokittelusta ”vaikeuksissa olevaksi yritykseksi” on muistutettava, että takaustiedonannon 3.2 kohdan a alakohdassa viitataan pelastamis- ja rakenneuudistussuuntaviivoihin.
- 76 Viimeksi mainituissa suuntaviivoissa todetaan käsiteltävän asian kannalta merkityksellisiltä osin seuraavaa:
- 9 kohdan mukaan kyse on vaikeuksissa olevasta yrityksestä, ”jos yritys ei pysty omilla taikka omistajilta/osakkailta tai luotonantajilta saaduilla varoilla pysäyttämään tappiollista kehitystä, joka johtaa lähes varmasti yrityksen toiminnan loppumiseen lyhyellä tai keskipitkällä aikavälillä, jos viranomaiset eivät puutu tilanteeseen”
 - 10 kohdan a alakohdan mukaan yritys katsotaan periaatteessa näissä suuntaviivoissa tarkoitetuksi vaikeuksissa olevaksi yritykseksi, ”jos kyse on [rajavastuuyhtiöstä], joka on menettänyt yli puolet merkitystä pääomastaan ja yli neljännes pääomasta on menetetty viimeksi kuluneiden 12 kuukauden aikana”
 - 11 kohdasta ilmenee, että ”vaikka mikään 10 kohdassa esitetyistä olosuhteista ei ole käsillä, yrityksen voidaan silti katsoa olevan vaikeuksissa, etenkin jos vaikeuksissa olevan yrityksen tavanomaiset merkit, kuten kasvavat tappiot, liikevaihdon supistuminen, varastojen kasvu, ylikapasiteetti, tulo-rahoituksen pienentyminen, lisääntyvä velkaantuminen, korkokustannusten nousu ja nettoarvon heikentyminen tai sen katoaminen, ovat nähtävissä”.
- 77 Käsiteltävässä asiassa komissio totesi riidanalaisen päätöksen 56–66 perustelukappaleessa, että Larko oli vaikeuksissa oleva yritys riidanalaisten toimenpiteiden toteuttamisajankohtana, mukaan lukien vuoden 2008 takauksen myöntämisaikana. Komissio tukeutui Larkon vuoden 2007 ja vuoden 2012 ensimmäisen puoliskon välistä ajanjaksoa koskeviin tilinpäätöksiin ja viittasi seuraaviin seikkoihin:
- pelastamis- ja rakenneuudistussuuntaviivojen 10 kohdan a alakohdan osalta komissio ensinnäkin totesi, että Larkon oma pääoma oli vuonna 2008 negatiivinen ja kumulatiiviset tappiot olivat suuremmat kuin merkitty pääoma. Se, ettei Larkon merkitty pääoma ollut pienentynyt yli puolella, kuten suuntaviivojen 10 kohdassa edellytetään, johtui komission mukaan yksinomaan siitä, ettei yritys ollut toteuttanut asianmukaisia toimenpiteitä, joita Kreikan lainsäädännössä edellytetään
 - mainittujen suuntaviivojen 11 kohdan osalta komissio toiseksi totesi, että Larkon liikevaihto pieneni merkittävästi vuosina 2007–2009 ja että se koki merkittävät tappiot vuosina 2008 ja 2009. Vaikka yrityksen liikevaihto ja liiketoimintatulos kasvoivat vuosina 2010 ja 2011, kasvu ei ollut riittävää Larkon taloudellisen elpymisen kannalta
 - kolmanneksi, toisin kuin Kreikan viranomaiset väittivät, Larkon vaikeudet vuosina 2008 ja 2009 eivät johtuneet ferronikkelin hinnan alenemisesta.
- 78 On todettava, että taloudellisten tulosten mukaan, joihin riidanalaisessa päätöksessä viitataan ja joita kantaja ei ole kiistänyt, muun muassa sen oma pääoma osoittautui negatiiviseksi, mikä johti huomattavaan merkityn osakepääoman menetykseen, liikevaihdon pienenemiseen lähes puolella edellisvuoteen verrattuna sekä merkittäviin liiketappioihin.
- 79 Tästä on aluksi huomautettava, että negatiivista omaa pääomaa, johon komissio viittaa, voidaan pitää vahvana osoituksena yrityksen taloudellisesti vaikeasta tilanteesta (ks. vastaavasti tuomio 3.3.2010, Freistaat Sachsen ym. v. komissio, T-102/07 ja T-120/07, EU:T:2010:62, 106 kohta). Sama koskee Larkon liikevaihdon merkittävää pienenemistä ja merkittäviä kumulatiivisia tappioita vuonna 2008, ja tämänkaltaisiin olosuhteisiin viitataan myös pelastamis- ja rakenneuudistussuuntaviivojen 11 kohdassa (ks. edellä tämän tuomion 77 kohdan kolmas luetelmakohta).

- 80 Asiakirja-aineistoon liitetyistä asiakirjoista ilmenee, että vuoden 2008 takaus myönnettiin 22.12.2008 tehdyllä ministeriön päätöksellä. Näin ollen se, että taloudellinen tilanne alkoi heiketä vasta vuoden 2008 puolivälissä, ei estänyt komissiota toteamasta, että Larko oli vaikeuksissa vuoden 2008 lopussa, kun takaus myönnettiin.
- 81 Kuten riidanalaisen päätöksen 63 ja 64 perustelukappaleessa lopuksi korostetaan, se, että yrityksen vaikea tilanne aiheutui ferronikkelin hinnan odottamattomasta alenemisesta, ei, jos se oletetaan toteen näytetyksi, sinänsä muuta sitä havaintoa, että Larko oli vaikeuksissa oleva yritys.
- 82 Tästä seuraa, että komissio saattoi käytettävissään olleiden tietojen perusteella ja harkintavaltansa mukaisesti (ks. edellä tämän tuomion 60 kohdassa mainittu oikeuskäytäntö) perustellusti todeta, että Larko oli vaikeuksissa oleva yritys sinä ajankohtana, kun vuoden 2008 takaus myönnettiin.
- 83 Tämän vuoksi on syytä tutkia, voitiinko Kreikan valtion vuoden 2008 takauksen myöntämisaikana odottaa Larkon osakkeenomistajana tietävän, että se oli taloudellisesti vaikeassa tilanteessa. Edellä tämän tuomion 56 kohdassa mainitun oikeuskäytännön mukaan se, onko jäsenvaltio toiminut yksityisen sijoittajan tavoin, on arvioitava ajankohtana, jona se teki sijoituspäätöksen.
- 84 Kantaja väittää, että tämä vaikea tilanne ilmeni vasta vuoden 2008 lopussa, kun varainhoitovuoden lopussa laaditut tilinpäätöstiedot osoittivat sen. Vastauksessaan unionin yleisen tuomioistuimen esittämään kysymykseen kantaja täsmensi, että koska se ei ole julkisesti noteerattu yhtiö, sillä ei ole velvollisuutta laatia neljännesvuosikatsauksia tai muita välitilinpäätöksiä eikä se siten ollut toimittanut unionin yleiselle tuomioistuimelle tällaisia tietoja.
- 85 Yhdestäkään asiakirja-aineistoon toimitetusta asiakirjasta ei ilmene sellaisia seikkoja, jotka osoittaisivat pitävästi, että valtio olisi vuoden 2008 takauksen myöntämisaikana ollut tietoinen Larkon vaikeasta tilanteesta. Näin ollen on selvittävää, täyttikö komissio todistustaakkansa tukeutuessaan lähinnä siihen oletamaan, että Kreikan valtion olisi pitänyt tietää Larkon olevan vaikeassa tilanteessa vuoden 2008 lopussa, kun takaus myönnettiin.
- 86 Tästä on huomautettava edellä tämän tuomion 56 kohdassa mainitusta oikeuskäytännöstä ilmenevän, että jos jäsenvaltio vetoaa yksityinen sijoittaja -arviointiperusteeseen hallinnollisessa menettelyssä, sen on epäselvässä tapauksessa osoitettava kiistattomasti sekä objektiivisten ja varmennettavissa olevien seikkojen perusteella, että toteutettu toimenpide liittyy sen asemaan yksityisenä markkinatoimijana, ja että tämän suhteen voidaan edellyttää muun muassa seikkoja, joista ilmenee, että kyseinen päätös perustuu taloudellisiin arviointeihin, jotka rinnastuvat arviointeihin, joita johdonmukaisesti toimiva yksityinen sijoittaja, jonka tilanne on mahdollisimman lähellä kyseisen valtion tilannetta, olisi tapaukseen liittyvissä olosuhteissa laatinut ennen tällaisen sijoituksen tekemistä arvioidakseen sen tulevan tuottavuuden.
- 87 Käsiteltävässä asiassa komissio oli jo menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessään todennut, että Larko oli ollut vaikeuksissa oleva yritys vuodesta 2008 alkaen, mikä ilmeni Larkon tilinpäätöksistä, kuten edellä tämän tuomion 78 kohdassa todettiin. Lisäksi kantaja vahvisti kirjelmässään, että sen ”taloudellinen imago – alkoi huonontua heinäkuusta 2008 alkaen”, ja vaikka se korostikin ”kannattavuutensa ja sitä koskeneiden taloudellisten tietojen olleen [kyseisen] vuoden puoliväliin asti hyvät”, se myönsi ”taloudellisen tilanteensa tämän jälkeen heikentyneen rajusti sillä seurauksella, että sen imago oli vuoden lopussa erittäin negatiivinen”.
- 88 Kreikan viranomaiset eivät hallinnollisen menettelyn aikana osoittaneet, eikä kantaja ole tässä oikeudenkäynnissä näyttänyt toteen, että Kreikan valtio olisi vuoden 2008 takauksen myöntämisaikana ryhtynyt mihinkään toimenpiteisiin ottaakseen selvää Larkon talous- ja rahoitustilanteesta. Ne eivät myöskään ole osoittaneet esimerkiksi Larkon tilinpäätösasiakirjojen perusteella, etteivät ne voineet olla tietoisia vaikeasta taloudellisesta tilanteesta, johon kantaja oli joutunut.

- 89 Näissä olosuhteissa on todettava, että komissio saattoi kohtuudella todeta tai että se ei ainakaan ilmeisen virheellisesti todennut, että asiantunteva osakkeenomistaja olisi tällaisessa tilanteessa vähintäänkin ottanut selvää yrityksen senhetkisestä talous- ja rahoitustilanteesta ennen kuin olisi myöntänyt tälle vuoden 2008 takauksen kaltaisen takauksen. Kyse oli lisäksi yrityksen enemmistöosakkaasta, ja takaus oli myönnetty tilivuoden loppupuolella.
- 90 Näiden näkökohtien valossa on todettava, ettei komissio tehnyt ilmeistä arviointivirhettä, kun se luokitteli Larkon vaikeuksissa olevaksi yritykseksi toimenpiteen 2 myöntämisaikana ja tämän perusteella totesi, ettei takaustiedonannon 3.2 kohdan a alakohdassa tarkoitettu edellytys täyttynyt.
- 91 Toiseksi on muistutettava, että takaustiedonannon 3.2 kohdan d alakohdassa lähinnä todetaan, että valtion ottamasta riskistä olisi yleensä perittävä takauksen kohteena olevaan määrään perustuva asianmukainen takausmaksu.
- 92 Tarkemmin sanottuna takaustiedonannon 3.2 kohdan d alakohdassa tarkoitettua takausmaksua on verrattava rahoitusmarkkinoilla esiintyvään takauksen viitemaksuun. Jos rahoitusmarkkinoilta ei löydy vastaavaa takauksen viitemaksua, taatun lainan kokonaiskustannusta, mukaan lukien lainan korko ja takausmaksu, on verrattava vastaavan takaamattoman lainan markkinahintaan. Molemmissa tapauksissa vastaavan markkinahinnan määrittämiseksi on otettava huomioon takauksen ja siihen liittyvän lainan ominaispiirteet, erityisesti rahoitustoimen määrä ja kesto, lainanottajan antama vakuus ja muut tiedot, jotka vaikuttavat takaisinperintäasteen arviointiin, maksulaiminlyöntien todennäköisyys lainanottajan taloudellisen tilanteen vuoksi, sen toimiala ja näkymät sekä muut taloudelliset olosuhteet. Tämän analyysin olisi erityisesti mahdollistettava lainanottajan luokittelu riskiluokituksen pohjalta. Tämän luokittelun voi suorittaa kansainvälisesti tunnustettu luokituslaitos tai, jos mahdollista, lainan myöntävän pankin käyttämä sisäinen luokituselin.
- 93 Käsiteltävässä asiassa komissio katsoi riidanalaisen päätöksen 73 perustelukappaleessa, että 1 prosentin vuotuisen takauspreemion ”ei voida katsoa vastaavan taattujen lainojen [takaisinmaksun] laiminlyönnin riskiä, kun otetaan huomioon Larkon merkittävät taloudelliset vaikeudet ja etenkin sen suuri velkaantumistaso”.
- 94 Vaikka tämä toteamus ei olekaan erityisen yksityiskohtainen, siinä ei ole tehty ilmeistä arviointivirhettä.
- 95 On totta, ettei komissio määrittänyt rahoitusmarkkinoilla esiintyvää takauksen viitemaksua tai vastaavan takaamattoman lainan markkinahintaa. Se ei myöskään käyttänyt Larkon luokittelussa kansainvälisesti tunnustetun luokituslaitoksen tai lainan myöntävän pankin käyttämän sisäisen luokituselimen antamaa riskiluokitusta.
- 96 Larkon vaikean talous- ja rahoitustilanteen huomioon ottaen ei ollut kuitenkaan ilmeisen virheellistä todeta, ettei Larkon olisi pitänyt saada vuoden 2008 takausta näin alhaisella preemiolla, jota sovelletaan yleensä matalariskisissä liiketoimissa, joihin valtio ei osallistu.
- 97 Vaikka komissio menettelyn aloittamista koskevan päätöksen 37 kohdassa selvästi mainitsi, ettei ensi näkemältä vaikuttanut siltä, että 1 prosentin vuotuinen takauspreemio vastaisi taattujen lainojen takaisinmaksun laiminlyönnin riskiä, kun otettiin huomioon Larkon merkittävät taloudelliset vaikeudet ja erityisesti velka-pääomasuhteen heikentyminen ja negatiivinen oma pääoma, kantaja sen paremmin kuin Kreikan viranomaisetkaan eivät muodollisen tutkintamenettelyn aikana esittäneet seikkoja, jotka osoittaisivat, että kyseinen preemio oli yhtä korkea kuin rahoitusmarkkinoilla esiintyvä takauksen viitemaksu tai vastaavan takaamattoman lainan markkinahinta.
- 98 Näissä olosuhteissa komissio saattoi perustellusti ainoastaan todeta, että Larkon taloudellisen tilanteen huomioon ottaen 1 prosentin vuotuisen takauspreemion ei voitu katsoa vastaavan taattujen lainojen takaisinmaksun laiminlyönnin riskiä.

- 99 Kantajan nimenomaisesti esittämistä muista väitteistä on ensinnäkin huomautettava, että Larkon vaikea taloudellinen tilanne huomioon ottaen on vaikea uskoa, että yksityinen sijoittaja olisi myöntänyt sille tällaisen takauksen pelkästään kolmen edellisen vuoden kannattavuustietojen perusteella ilman mitään näyttöä yhtiön vakavaraisuudesta ja ilman vähäisintäkään tietoa sen tulevista liiketoimintanäkymistä.
- 100 Toiseksi on todettava, ettei ATE-pankin myöntämä vakuudeton laina riitä osoitukseksi Larkon luottokelpoisuudesta, koska ATE-pankki on Kreikan valtion omistuksessa. Kuten komissio sitä paitsi huomauttaa, se, että Larko tämän ATE-pankin myöntämän vakuudettoman lainan jälkeen otti toisen lainan, johon vaadittiin riidanalainen takaus, osoittaa, että Larkon taloudellinen tilanne oli myöhemmin saman vuoden aikana huonontunut.
- 101 Kolmanneksi sen, että Kreikan valtio on myöntänyt muille yrityksille takauksia vastaavilla takausmaksuilla, ei voida sellaisenaan katsoa vastaavan yksityisen sijoittajan käyttäytymistä.
- 102 Tästä seuraa, ettei komissio tehnyt ilmeistä arviointivirhettä, kun se totesi, ettei 1 prosentin vuotuinen takauspremio vastannut yksityisen sijoittajan käyttäytymistä.
- 103 Kolmanneksi on selvitettävä, riittääkö, kuten kantaja väittää, takaustiedonannon 3.2 kohdan b ja c alakohdassa mainittujen edellytysten noudattaminen sulkemaan pois SEUT 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettun edun olemassaolon, vaikka mainitun tiedonannon 3.2 kohdan a ja d alakohdassa mainitut edellytykset eivät täytyisi.
- 104 Tästä on muistutettava, että mainitun tiedonannon 3.2 kohdassa täsmennetään, että kaikkien a–d alakohdassa mainittujen edellytysten täytyminen ”riittää osoittamaan, ettei yksittäinen [takaus] ole valtiontukea”. Tästä seuraa, ettei yhden tai useamman edellytyksen täytyminen vielä sulje pois valtiontuen olemassaoloa.
- 105 Vaikka on totta, kuten kantajan mainitsemassa takaustiedonannon 3.6 kohdassa täsmennetään, ettei se, että jokin kyseisessä tiedonannossa esitetystä edellytyksistä ei täyty, tarkoita sitä, että takaus katsottaisiin automaattisesti valtiotueksi, on kuitenkin todettava, kuten edellä tämän tuomion 74–102 kohdasta ilmenee, ettei komissio tehnyt riidanalaisessa päätöksessä tällaista automaattista luokittelua, vaan se tukeutui päätöksessään konkreettisiin tietoihin, joilla pyrittiin osoittamaan, ettei riidanalainen toimenpide ollut yksityinen sijoittaja -arviointiperusteen mukainen.
- 106 Edellä esitetyn perusteella on todettava, että kantajan takaustiedonannon 3.2 kohdan b ja c alakohdassa mainittujen edellytysten täyttymisestä esittämät väitteet ovat tehottomia. Näiden kahden edellytyksen täytyminen, jos se oletetaan toteen näytetyksi, ei yksinään riitä sulkemaan pois SEUT 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettun tuen olemassaoloa.
- 107 Ensimmäisen kanneperusteen ensimmäinen osa on siten hylättävä siltä osin kuin kyse on toimenpiteestä 2.

– *Toimenpide 3 (vuoden 2009 pääomanlisäys)*

- 108 Kantaja väittää, ettei vuoden 2009 pääomanlisäyksellä ole myönnetty SEUT 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua etua, vaan se on yksityinen sijoittaja -arviointiperusteen mukainen seuraavien seikkojen perusteella:
- tällä pääomanlisäyksellä Kreikan valtio ensinnäkin pyrki osakkeenomistajana varmistamaan Larkon pitkän aikavälin kannattavuuden ja samalla suojelemaan yhtiön taloudellista arvoa talouden taantumana aikana sekä hankkimaan keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä tuottoa yhtiön myynnistä

- toiseksi pääomanlisäykseen oli liitetty toimenpiteitä, joilla pyrittiin alentamaan Larkon tuotantokustannuksia ja lisäämään sen kilpailukykyä
- kolmanneksi valtio pyrki saamaan yhtiössä enemmistöosuuden voidakseen aloittaa sen myynnin
- neljänneksi riidanalaisessa päätöksessä on tehty virhe arvioitaessa ETE:n osallistumista pääomanlisäykseen
- viidenneksi mainitussa päätöksessä on virheellisesti tehty ero ETE:n osallistumisen ja valtion osallistumisen välillä. Toissijaisesti vuoden 2009 pääomanlisäystä ei olisi pitänyt katsoa SEUT 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuksi eduksi, koska se rajoittui määrään, joka tarvittiin Kreikan valtion omistusosuuden säilyttämiseen samansuuruisena kuin se oli ennen pääomanlisäystä ja siten sen ”dynaamisen aseman” suojelemiseen osakkeenomistajana.

109 Komissio kiistää kantajan väitteet.

110 Komissio katsoi riidanalaisessa päätöksessä, että vuoden 2009 pääomanlisäyksellä oli myönnetty SEUT 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua etua, koska yhtäältä osakkeenomistajille ei esitetty rakenneuudistussuunnitelmaa ennen pääomanlisäystä, vaikka Larko oli vaikeuksissa oleva yritys, ja koska toisaalta pääomanlisäyksen lopullinen määrä ei riittänyt kattamaan Larkon negatiivista omaa pääomaa, joten sitä ei voitu pitää toimenpiteenä, jolla suojellaan yrityksen arvoa ja tuetaan sen rakenneuudistusta. Lisäksi komissio korosti, ettei ETE:n osallistumista ensinnäkään voitu pitää todisteena valtion ja yksityisten osakkeenomistajien osallistumisen samanlaisuudesta, sillä ETE oli sidoksissa Larkoon paitsi osakkeenomistajana myös sen velkojana, että valtio oli jo myöntänyt Larkolle takauksen vuonna 2008 ja että toinen osakkeenomistaja, Public Power Corporation, oli ilmoittanut, ettei se osallistu osakepääoman lisäykseen.

111 Tästä on todettava, kuten komissio huomauttaa, ettei kantaja ollut toimittanut mitään näyttöä etenkin siitä, että olemassa oli aito liiketoimintasuunnitelma (business plan), joka osoitti, että Kreikan valtio oli arvioinut Larkon pitkän aikavälin kannattavuuden. Vastauksena unionin yleisen tuomioistuimen esittämään kysymykseen kantaja esitti 18.3.2009 pidetystä yhtiön hallituksen kokouksesta laaditun pöytäkirjan, jossa mainittiin hallituksen puheenjohtajan ilmoittaneen, että valtiovarainministeriön ja muiden osakkeenomistajien kanssa 19.12.2008 pidetyssä kokouksessa oli esitetty liiketoimintasuunnitelma. Asiakirja-aineistosta ei kuitenkaan ilmene, että tämä suunnitelma, jota unionin yleiselle tuomioistuimelle ei toimitettu ja jonka olemassaolon komissio kiistää, olisi toimitettu komissiolle hallinnollisessa menettelyssä. Tällaisen suunnitelman olemassaololla, jos se oletetaan toteen näytetyksi, ei ole merkitystä riidanalaisen päätöksen laillisuuden arvioinnissa sen sisällöstä riippumatta.

112 Näissä olosuhteissa se, ettei käsiteltävässä asiassa ole esitetty mitään näyttöä siitä, että Kreikan valtio olisi arvioinut Larkon pitkän aikavälin kannattavuuden, on merkittävä osoitus siitä, ettei pääomanlisäys ollut taloudellisesti järkevä.

113 Toisin kuin komissio riidanalaisen päätöksen 80 perustelukappaleessa väittää, pääomanlisäyksen lopullinen määrä, joka 16 perustelukappaleen mukaan oli 65,5 miljoonaa euroa, joista Kreikan valtion osuus oli 45 miljoonaa euroa, ei suinkaan ollut riittämätön kattaakseen Larkon negatiivisen oman pääoman, joka – kuten päätöksen 56 perustelukappaleessa olevasta taulukosta ilmenee – oli 35 miljoonaa euroa. Kyseessä on kuitenkin virhe, jolla ei voida kyseenalaistaa komission esittämän arvioinnin oikeellisuutta, koska sen arviointi perustuu ensisijaisesti rakenneuudistussuunnitelman puuttumiseen.

114 Näin ollen komissio saattoi kohtuudella todeta tai se ei ainakaan ilmeisen virheellisesti todennut, että asiantunteva sijoittaja ei osakkeenomistajana olisi tehnyt käsiteltävän asian olosuhteissa näin merkittävää pääomasijoitusta ilman vähäisintäkään tietoa yhtiön talous- ja rahoitusnäkymistä ja ilman rakenneuudistussuunnitelmaa, koska Larko oli vaikeuksissa oleva yritys.

- 115 Muilla kantajan esittämällä erityisillä perusteluilla ei voida kyseenalaistaa tätä päätelmää.
- 116 Ensinnäkään se, että yhtiössä oli lähtökohtaisesti suunniteltu tervehdyttämis- ja kannattavuustoimenpiteitä, jos se oletetaan toteen näytetyksi, ei yksinään ole omiaan osoittamaan, että vuoden 2009 pääomanlisäys oli kannattava, etenkin kun todellista rakenneuudistussuunnitelmaa ei ollut esitetty. Sama koskee kantajan vastauksena unionin yleisen tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin toimittamaa asiakirjaa, joka sisältää luettelon hyvin yleisistä kustannusten vähentämistoimenpiteistä, vaikka Kreikan viranomaiset olisivatkin toimittaneet tämän luettelon komissiolle hallinnollisen menettelyn aikana, mitä ei ole näytetty toteen.
- 117 Kantaja ei ole esittänyt vuoden 2009 pääomanlisäystä edeltävältä ajalta mitään näyttöä, joka osoittaisi, että valtio olisi tällä toimenpiteellä pyrkinyt tosiasiallisesti hankkimaan enemmistöosuuden Larkon osakepääomasta voidakseen aloittaa yhtiön myynnin ja että tämä strategia oli yksityinen sijoittaja -arviointiperusteen mukainen. Myöskään kantajan toimittamissa vuonna 2009 pidetyn yhtiökokouksen pöytäkirjoissa ei esitetä mitään täsmällistä tietoa tästä.
- 118 Mistään asiakirja-aineistossa olevasta seikasta ei liioin ilmene, että enemmistöosuuden hankkiminen Kreikan valtiolle olisi edistänyt Larkon myyntiä suotuisammin edellytyksin ja ettei tämä hankinta siten vastannut yksityisen sijoittajan käyttäytymistä.
- 119 ETE:n samanaikaisesta osallistumisesta vuoden 2009 pääomanlisäykseen on yhtäältä muistutettava, että pelkästään sen perusteella, että julkiset ja yksityiset investoinnit on toteutettu samanaikaisesti, ei siis voida edes siinä tapauksessa, että kyse on huomattavista yksityisistä investoinneista, päätellä, ettei kyse ole SEUT 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettusta tuesta, ottamatta huomioon muita merkityksellisiä tosiseikkoja tai oikeudellisia seikkoja (ks. vastaavasti tuomio 11.9.2012, Corsica Ferries France v. komissio, T-565/08, EU:T:2012:415, 122 kohta).
- 120 Toiseksi on myös huomautettava, että valtion tekemä pääomanlisäys oli kaksi kertaa niin suuri kuin ETE:n ja että ETE:stä, joka ennen pääomanlisäystä oli ollut Larkon suurin osakkeenomistaja, tuli tämän liiketoimen jälkeen sen toiseksi suurin osakkeenomistaja. Lisäksi komission toimittama ETE:n vuoden 2008 tilinpäätös vahvisti, että ETE oli kirjannut omistussuutensa Larkon osakepääomasta kokonaan tappioksi, koska se ei ennakoinut saavansa takaisin sijoituksen kirjanpitoarvoa Larkon taloudellisten vaikeuksien vuoksi. Näissä olosuhteissa kantajan väitteille ei saada mitään tukea ETE:n osallistumisesta pääomanlisäykseen.
- 121 Ensimmäisen kanneperusteen ensimmäinen osa on siten hylättävä siltä osin kuin se koskee toimenpidettä 3.

– *Toimenpide 4 (vuoden 2010 takaus)*

- 122 Kantaja väittää, ettei vuoden 2010 takauksella myönnetty SEUT 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua etua, vaan sitä on pidettävä yksityinen sijoittaja -arviointiperusteen mukaisena, kun otetaan huomioon seuraavat seikat:
- ensinnäkin takauksen myöntäminen oli käsiteltävän asian olosuhteissa tavanomainen käytäntö etenkin, kun Areios Pagosin välipäätöksessä, jolla täytäntöönpanoa oli lykätty, pidettiin todennäköisenä, että Larko voittaisi pääasian oikeudenkäynnin
 - toiseksi Larko oli vaikeuksissa oleva yritys, jolle olisi aiheutunut korjaamatonta vahinkoa, koska sen omaisuutta olisi ryhdytty nopeasti takavarikoimaan, jos se ei olisi saanut takausta, joten Kreikan valtion oli osakkeenomistajana myönnettävä sille tukea sen yksityistämisen valmistelemiseksi

- kolmanneksi vuoden 2010 takauksen prosenttiosuus, kesto ja premio olivat markkinatalouden tavanomaisten ehtojen mukaisia
 - neljänneksi – toisin kuin riidanalaisen päätöksen 42 perustelukappaleessa mainitaan – tästä ei missään tapauksessa voida päätellä, ettei ETE olisi myöntänyt takaussitoumusta ilman valtioneuvoston takauksia. ETE oli joka tapauksessa hyvin erikoisessa asemassa, sillä se oli suurimpana osakkeenomistajana eräässä Larkon velkojayhtiössä, joka oli Larkon vastapuolena oikeudenkäyntimenettelyissä, joiden yhteydessä vuoden 2010 takaus myönnettiin.
- 123 Lisäksi kantaja väittää sivumennen, ettei tällä toimenpiteellä myönnetty sille etua, koska sillä on valtiolta velkasaatavia, ja ettei tähän vaikuta mitenkään se, että Kreikan viranomaiset eivät, toisin kuin toimenpiteen 6 tapauksessa, vedonneet tähän seikkaan hallinnollisen menettelyn aikana.
- 124 Komissio kiistää kantajan väitteet.
- 125 Riidanalaisessa päätöksessä komissio totesi, että vaikka takausten myöntäminen käsiteltävässä asiassa kyseessä olevan kaltaisissa olosuhteissa saattaa olla tavanomaisen liikekäytännön mukaista, tässä tapauksessa valtio vastasi riskistä yksin antamalla takauksen velalle, vaikka Larko oli vaikeuksissa, ja että ETE, joka oli yksityinen osakkeenomistaja, ei ollut osallistunut tämän riskin jakamiseen oikeassa suhteessa. Kyseessä oleva toimenpide ei sitä paitsi täyttänyt takaustiedonannon 3.2 kohdassa mainittuja edellytyksiä, sillä 2 prosentin premion ei voitu katsoa vastaavan Larkon lainan takaisinmaksun laiminlyönnin riskiä.
- 126 Todettakoon, ettei kantajan väitteillä voida kyseenalaistaa tätä päätelmää.
- 127 Ensinnäkään mikään ei viittaa siihen, että täytäntöönpanon lykkäämisestä annetussa Areios Pagosin välipäätöksessä olisi pidetty todennäköisenä, että Larko voittaa pääasian oikeudenkäynnin. Toisin kuin kantaja väittää, se, että kyseinen tuomioistuimien hylkää täytäntöönpanon lykkäämistä koskevan hakemuksen, ”jos se ei pidä vahingon aiheutumisen riskiä todennäköisenä”, ei välttämättä tarkoita, että se päinvastaisessa tapauksessa, jossa täytäntöönpanon lykkäys myönnetään, kuten nyt käsiteltävässä asiassa, pitäisi todennäköisenä kantajan menestymistä pääasian oikeudenkäynnissä, koska edellä mainittu Areios Pagosin välipäätös koski ainoastaan vahingon aiheutumisen mahdollisuutta eikä velkasaatavan olemassaoloa pääasiassa.
- 128 Tämä väite on joka tapauksessa tehoton. Komissio nimittäin totesi kansallisen oikeudenkäynnin voittamisen todennäköisyydestä ja siten velkasaatavan olemassaolosta riippumatta, että kyseessä oli valtioneuvoston tuki, koska valtio oli vastannut riskistä yksin ja myöntänyt velalle takauksen, vaikka Larko oli vaikeuksissa, että ETE, joka oli yksityinen osakkeenomistaja, ei ollut osallistunut oikeassa suhteessa tämän riskin jakamiseen ja että 2 prosentin premio ei vastannut Larkon lainan takaisinmaksun laiminlyönnin riskiä (ks. edellä tämän tuomion 125 kohta).
- 129 Toiseksi se, että Larko oli vaikeuksissa oleva yritys, ei yksityisen osakkeenomistajan näkökannalta oikeuttanut sitä, että valtio tilanteessa, jossa osakkeenomistajat olivat velvollisia ryhtymään toimenpiteisiin, vastasi yksin riskistä ja hyväksyi vastineeksi erittäin alhaisen takauspreemion.
- 130 Kolmanneksi kantaja ei ole näyttänyt toteen, että komissio teki ilmeisen arviointivirheen, kun se katsoi, ettei 2 prosentin premiota voitu pitää markkinaperusteisena, kun otettiin huomioon sen alhaisuus ja se, että Larko vaikeuksissa olevana yrityksenä saattaisi laiminlyödä lainan takaisinmaksun.
- 131 Neljänneksi riippumatta siitä, myönsivätkö Kreikan viranomaiset, ettei ETE olisi myöntänyt Larkolle takaussitoumusta ilman valtioneuvoston takauksia, kuten riidanalainen päätöksen 42 perustelukappaleesta ilmenee, on todettava, että – toisin kuin yksityisen osakkeenomistajan tapauksessa voidaan perustellusti odottaa – ETE ei jakanut takauksesta aiheutunutta riskiä valtion kanssa.

132 Vaikka katsottaisiinkin, ettei ETE:n voitu erikoisen asemansa vuoksi olettaa jakavan vuoden 2010 takauksesta aiheutunutta riskiä, Larko ei, kuten edellä jo todettiin, olisi pystynyt saamaan markkinoilta tällaista takausta, eikä 2 prosentin preemio vastannut lainan takaisinmaksun laiminlyönnin riskiä. Näin ollen komissio ei tehnyt ilmeistä arviointivirhettä, kun se katsoi Larkon saaneen etua, jota se ei olisi pystynyt saamaan markkinoilta.

133 Ensimmäisen kanneperusteen ensimmäinen osa on siten hylättävä siltä osin kuin se koskee toimenpidettä 4.

– *Toimenpide 6 (vuoden 2011 takaukset)*

134 Kantaja väittää, ettei vuoden 2011 takauksilla myönnetty SEUT 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua etua, koska niihin mahdollisesti sisältynyt tukiosa voitiin kuitata verosaatavista, jotka Kreikan valtion oli määrä maksaa Larkolle.

135 Tarkemmin sanottuna komissio hylkäsi riidanalaisessa päätöksessä virheellisesti Kreikan viranomaisten väitteen, jonka mukaan tuen määrä voitiin kuitata veloista, jotka Kreikan valtiolla oli Larkolle, eli maksamatta olevista veronpalautuksista. Toimenpiteestä 6 esitetty arviointi on siten ristiriidassa toimenpiteestä 5 esitetyn arvioinnin kanssa (ks. edellä tämän tuomion 5 kohta), jossa komissio myönsi, ettei tällaiseen kuittaukseen sisältynyt valikoivaa etua.

136 Kantaja täsmentää, ettei tällä väitteellä viitata tulevan velan kuittamiseen velkasaatavista, jotka Larkolla oli valtiolta, vaan näiden velkasaatavien kuittamisesta sitä vuoden 2001 takauksiin mahdollisesti sisältyntä tukiosaa vastaan, joka oli olemassa tuen myöntämisaikana vuoden 2011 lopussa. Tämä perustelu ei kantajan mukaan ole ristiriitainen, koska toimenpiteen 5 yhteydessä tehdyn kuittauksen jälkeen valtio jäi edelleen velkaa Larkolle.

137 Komissio kiistää kantajan väitteet.

138 Vuoden 2011 takausten arvioinnin osalta komissio viittaa riidanalaisessa päätöksessä toimenpiteistä 2 ja 4 esittämäänsä arviointiin, jossa se totesi, että näillä toimenpiteillä myönnettiin Larkolle valikoivaa etua, koska se oli vaikeuksissa oleva yritys ja koska 1 prosentin preemio ei vastannut taattujen lainojen takaisinmaksun laiminlyönnin riskiä.

139 Tästä on ensinnäkin todettava, ettei komissio toimenpiteistä 2 ja 4 esittämässään arvioinnissa tehnyt ilmeistä arviointivirhettä, kuten edellä tämän tuomion 63–107 ja 122–133 kohdasta ilmenee.

140 Lisäksi on todettava, ettei kantaja saa väitteelleen tukea myöskään komission toimenpiteestä 5 esittämästä arvioinnista, jossa tämä totesi, että lisäveron ennakkomaksun korvaaminen takaussitoumuksilla, mistä oli pantu vireille oikeudellinen menettely, ei ollut valtiontukea.

141 Viimeksi mainitusta toimenpiteestä komissio totesi riidanalaisen päätöksen 97 perustelukappaleessa, että Larkolla oli tuomioistuimen objektiivisin perustein myöntämä lupa korvata lisäveron ennakkomaksu takaussitoumuksilla ja että näitä perusteita olisi kansallisen lainsäädännön mukaan sovellettu mihin tahansa vastaavassa tilanteessa olevaan yritykseen.

142 Tämä ei kuitenkaan päde toimenpiteeseen 6, sillä kantaja väittää ja Kreikan viranomaiset vetoavat siihen, että myönnettyä etua vastaava määrä oli kuitattu valtion veloista Larkolle eli maksamatta olevista veronpalautuksista. Vakiintuneesta oikeuskäytännöstä nimittäin ilmenee, että toimenpide ei voi välttyä tueksi luokittelulta silloin, kun tuensaajan on maksettava jokin erityinen maksu, joka on erillinen kyseisestä tuesta eikä liity siihen (ks. tuomio 26.2.2015, Orange v. komissio, T-385/12, ei julkaistu, EU:T:2015:117, 40 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

143 Näin ollen on todettava, ettei komissio tehnyt ilmeistä arviointivirhettä, kun se katsoi riidanalaisessa päätöksessä, että toimenpiteellä 6 myönnettiin Larkolle SEUT 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua etua.

144 Ensimmäisen kanneperusteen ensimmäinen osa on siten hylättävä siltä osin kuin se koskee toimenpidettä 6, minkä seurauksena ensimmäinen kanneperuste on hylättävä kokonaisuudessaan.

Ensimmäisen kanneperusteen toinen osa, joka koskee SEUT 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtion varojen käyttöä toimenpiteissä 2, 4 ja 6

145 Ensimmäisen kanneperusteensa toisessa osassa kantaja kiistää komission arvioinnin, joka koskee varojen käyttöä toimenpiteissä 2, 4 ja 6.

146 Kantaja väittää, ettei näihin toimenpiteisiin liittynyt valtion varojen käyttöä, koska niistä ei aiheutunut valtion talousarviolle riittävän konkreettista riskiä, kun otetaan huomioon, että yhtiöllä oli hyvä luottokelpoisuus, ettei sillä ollut ollut ainuttakaan tilannetta, jossa olisi jouduttu vaatimaan takaussuorituksia, ja ettei tällaisia suorituksia vaadittu myöhemminkään.

147 Kantaja lisää, ettei toimenpiteeseen 6 liittynyt valtion varojen käyttöä, koska valtio oli sen myöntämisaikana Larkolle velkaa noin 60 miljoonaa euroa veronpalautuksina, esimerkiksi arvonlisäveron palautuksina.

148 Komissio kiistää kantajan väitteet.

149 Alustavasti on huomautettava, että käsiteltävässä asiassa valtion varojen käyttöä koskevan edellytyksen arviointi on toissijainen ensimmäisen kanneperusteen ensimmäisen osan kohteena olevaa valikoivan edun olemassaoloa koskevaan arviointiin nähden. Vakiintuneesta oikeuskäytännöstä nimittäin ilmenee, että kaikista valtioneuvostokausista, joista ei makseta markkinaperusteista preemiota, aiheutuu valtion varojen menetys, vaikkei takaussuoritusta koskaan vaadittaisi, koska ne voivat merkitä lisäkustannuksia valtiolle (ks. vastaavasti tuomio 3.4.2014, Ranska v. komissio, C-559/12 P, EU:C:2014:217, 95 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

150 Koska vuosien 2008, 2010 ja 2011 takauksia ei myönnetty markkinaehdoilla, on todettava, että näihin toimenpiteisiin liittyy SEUT 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtion varojen käyttöä.

151 Siltä osin kuin on kyse toimenpiteestä 6, Larkolla valtiolta olevien saatavien eli veronpalautusten olemassaololla, jos se oletetaan toteen näytetyksi, ei voida kyseenalaistaa tätä päätelmää. Kuten edellä tämän tuomion 142 kohdassa mainitusta oikeuskäytännöstä ilmenee, toimenpide ei voi välttyä tueksi luokittelulta silloin, kun tuensaajan on maksettava jokin erityinen maksu, joka on erillinen kyseisestä tuesta eikä liity siihen.

152 Näin ollen ensimmäisen kanneperusteen toinen osa on hylättävä.

Ensimmäisen kanneperusteen kolmas osa, joka koskee sitä, ettei toimenpiteitä 3, 4 ja 6 luokiteltu SEUT 107 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitetuksi sisämarkkinoille soveltuvaksi tueksi

153 Kantaja väittää, että toimenpiteet 3, 4, ja 6 olisi pitänyt luokitella SEUT 107 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitetuksi sisämarkkinoille soveltuvaksi tueksi, koska ne oli myönnetty kahdesta poikkeuksellisesta tapahtumasta aiheutuneiden vahinkojen korvaamiseksi. Näistä

- ensimmäinen oli se, että Larkon tehtaissa määrättiin 2.8. ja 26.8.2009 tapahtuneiden kahden kuolemaan johtaneen työtapaturman johdosta useiden sähköuunien käyttökatkos, joka alensi merkittävästi Larkon tuotantokapasiteettia

- toinen oli se, että Kreikan valtio keskeytti veronpalautusten maksamisen Kreikassa alkaneen taluskriisin seurauksena, mistä aiheutui kantajalle vakavia likviditeettiongelmia ja sen lainansaanti vaikeutui.

- 154 Komissio kiistää kantajan väitteet.
- 155 Aluksi on huomautettava, että SEUT 107 artiklan 2 kohdan b alakohdan mukaan sisämarkkinoille soveltuu ”tuki luonnonmullistusten tai muiden poikkeuksellisten tapahtumien aiheuttaman vahingon korvaamiseksi”.
- 156 Poikkeuksena SEUT 107 artiklan 1 kohdassa vahvistettuun yleiseen periaatteeseen, jonka mukaan tuet ovat sisämarkkinoille soveltumattomia, SEUT 107 artiklan 2 kohdan b alakohta on tulkittava suppeasti. Siten ainoastaan luonnonmullistuksista tai muista poikkeuksellisista tapahtumista välittömästi aiheutunut taloudellinen vahinko voidaan korvata kyseisessä määräyksessä tarkoitetulla tavalla. Poikkeuksellisen tapahtuman aiheuttaman vahingon ja valtiontuen välillä on siis oltava suora yhteys, ja mahdollisimman tarkka arvio aiheutuneesta vahingosta on tarpeen (ks. tuomio 25.6.2008, Olympiaki Aeroporia Ypiresies v. komissio, T-268/06, EU:T:2008:222, 52 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 157 Komissio ei riidanalaisessa päätöksessä tutkinut, olivatko riidanalaiset toimenpiteet yhteensopivia kyseisen määräyksen kanssa, koska Kreikan viranomaiset eivät olleet vedonneet tähän määräykseen.
- 158 On totta, kuten kantaja väittää, että Kreikan viranomaiset viittasivat hallinnollisen menettelyn aikana esittämässään huomautuksissa näihin kahteen olosuhteeseen satunnaisesti toimenpiteiden 3 ja 4 osalta.
- 159 Yhtäältä on kuitenkin todettava, etteivät kyseiset viranomaiset vedonneet siihen, että SEUT 107 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettu oikeuttamisperuste pätsi näihin olosuhteisiin. Toisaalta ja toisin kuin edellä 156 kohdassa mainitussa oikeuskäytännössä edellytetään, niistä kahdesta tapahtumasta, joihin kantaja vetoaa, väitetysti aiheutuneiden vahinkojen määrän ja takausten ja pääomanlisäyksen määrän välillä ei ole mitään yhteyttä, ja jälkimmäiset ovat sitä paitsi yleisluontoisia toimenpiteitä, jotka soveltuvat huonosti kantajan esittämään käyttötarkoitukseen.
- 160 Mikään ei siis oikeuttanut komissiota päättelemään, että käsiteltävän asian olosuhteissa voitaisiin soveltaa edellä mainittua poikkeusta. Komissiota ei näin ollen voida moittia siitä, ettei se tutkinut oma-aloitteisesti, olivatko toimenpiteet 3 ja 4 ja etenkin toimenpide 6, jonka suhteen näihin seikkoihin ei ollut edes vedottu, yhteensopivia tämän määräyksen kanssa (ks. vastaavasti tuomio 15.6.2005, Regione autonoma della Sardegna v. komissio, T-171/02, EU:T:2005:219, 166–168 kohta).
- 161 Edellä esitetyn perusteella on todettava, ettei komissio tehnyt ilmeistä arviointivirhettä, kun se ei todennut riidanalaisia toimenpiteitä SEUT 107 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitetulla tavalla sisämarkkinoille soveltuviksi.
- 162 Ensimmäisen kanneperusteen kolmas osa on siten hylättävä.

Ensimmäisen kanneperusteen neljäs osa, joka koskee sitä, ettei toimenpidettä 6 luokiteltu SEUT 107 artiklan 3 kohdan b alakohdassa tarkoitetuksi sisämarkkinoille soveltuvaksi tueksi

- 163 Kantaja väittää, että toimenpide 6 olisi pitänyt luokitella SEUT 107 artiklan 3 kohdan b alakohdassa tarkoitetuksi sisämarkkinoille soveltuvaksi tueksi, koska se oli tilapäisistä yhteisön puitteista valtiontukitoimenpiteille rahoituksen saatavuuden turvaamiseksi tämänhetkisessä finanssi- ja taluskriisissä annetun komission tiedonannon (EUVL 2009, C 83, s. 1; jäljempänä vuoden 2009 tilapäiset valtiontukipuitteet), sellaisena kuin se on ”täydennettynä” tilapäisistä unionin puitteista valtiontukitoimenpiteille rahoituksen saatavuuden turvaamiseksi tämänhetkisessä finanssi- ja

talouskriisissä annetulla komission tiedonannolla (EUVL 2011, C 6, s. 5; jäljempänä vuoden 2011 tilapäiset valtiontukipuitteet), mukainen. Kantaja täsmentää vuoden 2011 tilapäisissä valtiontukipuitteissa määrätyistä edellytyksistä, sellaisina kuin ne ovat tulkittuina vuoden 2009 valtiontukipuitteiden valossa, ilmenevän, ettei Larko ollut vaikeuksissa oleva yritys 1.7.2008 ja että näissä valtiontukipuitteissa sallitaan kyseisestä toimenpiteestä veloitetun 1 prosentin preemion kaltaiset safe harbour -maksut.

- 164 Toissijaisesti kantaja väittää, että kyseistä toimenpidettä on pidettävä kokonaan tai osittain SEUT 107 artiklan 3 kohdan b alakohdassa ja pelastamis- ja rakenneuudistussuuntaviivoissa tarkoitettulla tavalla sisämarkkinoille soveltuvana. Se huomauttaa, että Kreikan viranomaiset olivat, kuten niiden esittämistä huomautuksista ilmenee, ilmoittaneet kyseisestä toimenpiteestä komissiolle 16.3.2012 päivätyn sähköpostin liitteellä.
- 165 Komissio kiistää kantajan väitteet.
- 166 Aluksi on muistutettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan komissiolla on SEUT 107 artiklan 3 kohtaa sovellettaessa laaja harkintavalta, jonka käyttäminen edellyttää taloudellisten ja yhteiskunnallisten kysymysten monitahoista arviointia (ks. tuomio 8.3.2016, Kreikka v. komissio, C-431/14 P, EU:C:2016:145, 68 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Tämän harkintavallan käyttämistä koskeva tuomioistuINVALVONTA kohdistuu ainoastaan siihen, että menettelyä ja perusteluvollisuutta koskevia sääntöjä on noudatettu, että ratkaisun perustana olevat tosiseikat pitävät asiallisesti paikkansa, että asiassa ei ole tehty oikeudellista virhettä, että tosiseikkoja ei ole arvioitu ilmeisen virheellisesti ja että harkintavaltaa ei ole käytetty väärin (ks. tuomio 11.9.2008, Saksa ym. v. Kronofrance, C-75/05 P ja C-80/05 P, EU:C:2008:482, 59 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 167 Kuitenkin on todettava, että kun komissio antaa tällaisia käytännesääntöjä ja ne julkaisemalla ilmoittaa, että niitä sovelletaan tuosta hetkestä lähtien niissä tarkoitettuihin tilanteisiin, se rajoittaa oman harkintavaltansa käyttämistä eikä voi poiketa näistä säännöistä sillä uhalla, että sen mahdollisesti katsottaisiin loukanneen yleisiä oikeusperiaatteita, kuten yhdenvertaisen kohtelun periaatetta tai luottamuksensuojan periaatetta, ainakaan esittämättä syitä, jotka juuri näiden periaatteiden valossa perustelevat sen, että se poikkeaa omista säännöistään (ks. tuomio 10.7.2012, Smurfit Kappa Group v. komissio, T-304/08, EU:T:2012:351, 84 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 168 Ensinnäkin on muistutettava komission todenneen riidanalaisen päätöksen 115 perustelukappaleessa, ettei toimenpide 6 täyttänyt vuoden 2011 tilapäisten valtiontukipuitteiden edellytyksiä, koska Larko oli vaikeuksissa oleva yritys. Komissio myös totesi, että kahden takauksen kokonaismäärä ylitti Larkon vuotuiset palkkamenot, takaus oli yli 90 prosenttia lainasta eikä 1 prosentin vuotuista takauspreemiota voitu pitää markkinaperusteisena palkkiona, joka olisi ilmentänyt taatun lainamäärän takaisinmaksun laininlyöntiin liittyvää riskiä.
- 169 Tästä on ensinnäkin todettava, että vuoden 2011 takaukset kuuluvat, toisin kuin kantaja väittää, ainoastaan vuoden 2011 tilapäisten valtiontukipuitteiden soveltamisalaan, koska ne olivat voimassa takausten myöntämisaikana, eivätkä myös vuoden 2009 tilapäisten valtiontukipuitteiden soveltamisalaan.
- 170 Näin ollen on riittävää todeta, etteivät vuoden 2011 takaukset ainakaan täyttäneet tiettyjä vuoden 2011 tilapäisissä valtiontukipuitteissa mainittuja kumulatiivisia edellytyksiä, joita käsiteltävässä asiassa sovelletaan, etenkin seuraavia:
- vuoden 2011 tilapäisten valtiontukipuitteiden 2.3 kohdan toisen alakohdan b alakohdan mukaan jäsenvaltiot voivat laskea Larkon kaltaisten suurten yritysten uusista takauksista maksaman vuotuisen preemion valtiontukipuitteiden liitteessä vahvistetun safe harbour -järjestelmän

mukaisesti. Luokkaan CCC ja sitä huonompiin luokkiin kuuluvien yritysten tapauksessa alin mahdollinen safe harbour -maksu on 380 peruspistettä, kun taas vuoden 2011 takauksista maksettu 1 prosentin preemio oli 100 peruspistettä

- vuoden 2011 tilapäisten valtiontukipuitteiden 2.3 kohdan toisen alakohdan d alakohdassa mainitun edellytyksen mukaan lainan enimmäismäärä ei voi olla suurempi kuin tuensaajan palkkamenot vuonna 2010, kun taas Kreikan viranomaiset myönsivät kirjallisissa huomautuksissaan, sellaisina kuin ne on tiivistetysti esitetty riidanalaisen päätöksen 51 perustelukappaleen toisen virkkeen d kohdassa, että kahden taatun lainan kokonaismäärä ylitti Larkon vuotuiset palkkamenot vain 3 miljoonalla eurolla
 - vuoden 2011 tilapäisten valtiontukipuitteiden 2.3 kohdan toisen alakohdan f alakohdan mukaan takaus voi olla laina-aikana enintään 80 prosenttia lainasta, kun taas käsiteltävässä asiassa takaukset kattoivat lainat sataprosenttisesti, kuten Kreikan viranomaiset myönsivät edellä mainituissa huomautuksissaan, sellaisina kuin ne on tiivistetysti esitetty riidanalaisen päätöksen 51 perustelukappaleen toisen virkkeen e kohdassa. Tältä osin se Kreikan viranomaisten mainitsema seikka, että kyseinen toimenpide oli ”Larkon ainoa keino saada rahoitusta Kreikan talouden eritystilanteen vuoksi”, on tehoton
 - vuoden 2011 tilapäisten valtiontukipuitteiden 2.3 kohdan toisen alakohdan i alakohdassa vahvistetaan, että vaikeuksissa olevat yritykset eivät kuulu toimenpiteen soveltamisalaan, kun taas Larko oli toimenpiteen 6 myöntämisaikana vaikeuksissa oleva yritys. Tältä osin on hylättävä kantajan väite, jonka mukaan tässä määräyksessä olevaa viittausta vaikeuksissa oleviin yrityksiin on tulkittava vuoden 2009 tilapäisten valtiontukipuitteiden 4.3.2 kohdan toisen alakohdan i alakohdan perusteella, koska se koskee ainoastaan yrityksiä, jotka eivät olleet vaikeuksissa 1.7.2008, sillä tämä väite on ristiriidassa käsiteltävässä asiassa sovellettavan vuoden 2011 tilapäisten valtiontukipuitteiden 2.3. kohdan toisen alakohdan i alakohdan sanamuodon kanssa.
- 171 Lopuksi on huomautettava, että vuoden 2011 tilapäisten valtiontukipuitteiden 2.1 kohdan viidennessä alakohdassa täsmennetään, että jäsenvaltioiden on osoitettava, että komissiolle näiden puitteiden mukaisesti ilmoitetut valtiontukitoimenpiteet ovat tarpeen, asianmukaiset ja oikeasuhteiset asianomaisen jäsenvaltion taloudessa olevan vakavan häiriön poistamiseksi, kun taas käsiteltävässä asiassa asiakirja-aineistoon sisältyvistä asiakirjoista ei ilmene, että Kreikan viranomaiset olisivat ilmoittaneet ennalta kyseisestä toimenpiteestä tai osoittaneet sen tarpeellisuuden, asianmukaisuuden ja oikeasuhteisuuden.
- 172 Toiseksi on muistutettava komission riidanalaisen päätöksen 116 perustelukappaleessa todenneen, ettei toimenpidettä 6 voitu pitää pelastamistukena, koska Kreikan viranomaiset eivät olleet koskaan vedonneet tällaiseen väitteeseen eivätkä antaneet tällaista ilmoitusta. Komissio lisäsi kyseisen päätöksen 117 perustelukappaleessa, että pelastamis- ja rakenneuudistussuuntaviivojen asiaa koskevat edellytykset eivät joka tapauksessa täytyneet myöskään tässä tapauksessa, koska kyseisten takausten voimassaolo ei päättynyt kuuden kuukauden kuluttua, Kreikan viranomaiset eivät olleet ilmoittaneet rakenneuudistus- tai selvitystilasuunnitelmasta eikä ollut todisteita siitä, että tuki olisi rajoitettu välttämättömään.
- 173 Tästä on riittävää todeta yhtäältä, etteivät Kreikan viranomaiset olleet ilmoittaneet toimenpiteestä 6 pelastamis- ja rakenneuudistussuuntaviivojen mukaisesti, ja toisaalta, että ainakaan käsiteltävän asian asiakirja-aineistosta ei ilmene, että nämä viranomaiset olisivat esittäneet kuuden kuukauden kuluessa toimenpiteen hyväksymisestä rakenneuudistus- tai selvitystilasuunnitelman tai todisteet siitä, että laina oli maksettu kokonaisuudessaan takaisin tai että takaus oli päättynyt, toisin kuin mainittujen suuntaviivojen 25 kohdan c alakohdassa edellytetään.

174 Näiden seikkojen valossa on todettava, ettei komissio tehnyt ilmeistä arviointivirhettä, kun se totesi, ettei toimenpide 6 ollut vuoden 2011 tilapäisissä valtiontukipuitteissa ja pelastamis- ja rakenneuudistussuuntaviivoissa tarkoitettua sisämarkkinoille soveltuvaa valtiontukea.

175 Näin ollen ensimmäisen kanneperusteen neljäs osa ja siten koko kanneperuste on hylättävä kokonaisuudessaan.

Kolmas, toissijainen kanneperuste, joka koskee takaisin perittävän määrän määrittämisessä toimenpiteiden 2, 4 ja 6 osalta tehtyjä virheitä

176 Kolmannessa kanneperusteessaan, joka koostuu kannekirjelmän eri osissa hyvin hajanaisesti esitetyistä väitteistä, kantaja vetoaa asetuksen N:o 659/99 14 artiklan 1 kohdan rikkomiseen toimenpiteiden 2, 4 ja 6 eli takauksina myönnettyjen tukien osalta, koska komissio teki virheitä takaisin perittävän tukimäärän määrittämisessä ja määräsi tuen takaisin perittäväksi unionin oikeuden perustavanlaatuisen periaatteiden vastaisesti.

177 Ensinnäkään takaussuoritusta ei koskaan vaadittu ja taatut lainat oli jo maksettu kokonaan tai osittain takaisin.

178 Toiseksi komissio ei näyttänyt toteen takaustiedonannon 4.1 kohdan kolmannen alakohdan a alakohdassa tarkoitettujen ”poikkeuksellisten olosuhteiden” olemassaoloa, koska Larkon luokittelu vaikeuksissa olevaksi yritykseksi ei riittänyt osoittamaan, että kyseessä olivat tällaiset olosuhteet. Lisäksi käsiteltävässä asiassa olisi ollut mahdollista vertailla riidanalaisia preemioita markkinoiden muihin preemioihin tai, jollei sellaisia ollut, laskea nämä preemiot viite- ja diskonttokorkojen määrittämisessä sovellettavan menetelmän tarkistamisesta annetussa komission tiedonannossa (EUVL 2008, C 14, s. 6) ja vuosien 2009 ja 2011 tilapäisten valtiontukipuitteiden liitteissä olevien asiaankuuluvien määräysten mukaisesti. Se, että oli ”epätodennäköistä”, että Larko olisi saanut markkinoilta takauksia ilman valtion tukea, ei ylittänyt tämän toteen näyttämiseksi edellytettyä näyttökynnystä.

179 Komissio kiistää valittajan väitteet.

180 Aluksi on muistutettava, että yhdessä unionin oikeuden säännöksessä ei edellytetä, että komission on, kun se määrää sisämarkkinoille soveltumattomaksi todetun tuen palautettavaksi, vahvistettava palautettavan tuen täsmällinen määrä (tuomio 12.10.2000, Espanja v. komissio, C-480/98, EU:C:2000:559, 25 kohta ja tuomio 12.5.2005, komissio v. Kreikka, C-415/03, EU:C:2005:287, 39 kohta). Jos komissio kuitenkin päättää määrätä tietyn määrän palautettavaksi, sen on noudattaen velvollisuutta, joka koskee SEUT 108 artiklaan liittyvien asioiden huolellista ja puolueetonta käsittelyä, määritettävä niin täsmällisesti kuin asian olosuhteissa on mahdollista yrityksen saaman tuen arvo. Kun komissio palauttaa ennalleen tuen maksamista edeltävän tilanteen, sillä on velvollisuus varmistua siitä, että tuesta aiheutunut todellinen etu poistetaan, ja näin määrätä koko tuki takaisinperittäväksi. Se ei siis voi määrätä takaisinperittäväksi summaa, joka alittaa tai ylittää tuensaajan saaman tuen arvon (ks. tuomio 29.3.2007, Scott v. komissio, T-366/00, EU:T:2007:99, 95 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

181 Ensinnäkin on muistutettava, että edellä tämän tuomion 57 kohdassa mainitun oikeuskäytännön mukaan sen tutkimiseksi, vastasiko valtion toiminta markkinataloudessa järkevästi toimivan sijoittajan toimintaa, valtion toiminnan taloudellista järkevyyttä on arvioitava ottaen huomioon rahoitustukien myöntämisaikana vallinneet olosuhteet, ja on siis syytä jättää tekemättä arviointeja, jotka perustuvat myöhemmin vallinneeseen tilanteeseen.

182 Se, onko takaus valtiontukea ja jos on, mikä on tuen määrä, on siten arvioitava sillä hetkellä, kun takaus annetaan, ei silloin, kun vaaditaan takaussuoritusta tai kun suoritetaan takaussitoumuksen mukaisia maksuja (ks. vastaavasti tuomio 17.12.2015, SNCF v. komissio, T-242/12, valitus vireillä,

- EU:T:2015:1003, 332 kohta). Se, ettei takaussuoritusta ole vaadittu, ja se, että taatut lainat on väitetysti maksettu kokonaan tai osittain takaisin, mihin kantaja vetoaa, ovat tätä myöhempiä tapahtumia, joita ei voida ottaa huomioon sisämarkkinoille soveltumattoman tuen laskennassa.
- 183 Toiseksi on tarkistettava, saattoiko komissio perustellusti todeta riidanalaisen päätöksen 77, 94 ja 104 perustelukappaleessa (joissa viitataan implisiittisesti 77 perustelukappaleeseen), että Larko oli saanut etua taattua lainaa vastaavan määrän, sillä ilman valtiontakausta se ei olisi pystynyt saamaan markkinoilta rahoitusta.
- 184 Tästä on muistutettava, että komissio analysoi riidanalaisen päätöksen 56–66 perustelukappaleessa kantajan talous- ja rahoitustilannetta tukitoimenpiteiden myöntämisaikana ja totesi sen olevan vaikeuksissa oleva yritys, joka oli äärimmäisen ongelmallisessa tilanteessa. Yrityksen vuoden 2007 ja vuoden 2012 ensimmäisen puoliskon väliseltä ajalta toimittamien tärkeimpien tilinpäätöstietojen perusteella se totesi, että Larkon liikevaihto oli jatkuvasti ja merkittävästi pienentynyt ja että sen oma pääoma oli negatiivinen.
- 185 Komissio totesi riidanalaisen päätöksen 77 perustelukappaleessa, että vuoden 2008 takaus (toimenpide 2) oli valtiontukea ja että tuki vastasi taatun lainan määrää, koska "[oli] epätodennäköistä, että [Larko] olisi saanut markkinoilta millään ehdoilla rahoitusta taloudellisten vaikeuksiensa vuoksi". Mainitun päätöksen 104 kohdassa tehtiin sama johtopäätös vuoden 2011 takauksien (toimenpide 6) osalta. Vuoden 2010 takauksesta (toimenpide 4) komissio totesi kyseisen päätöksen 94 perustelukappaleessa, että tuen määrä vastasi takauksen kattamaa määrää, koska "[oli] selvää, että ehdoista riippumatta yksikään varovainen markkinatoimija ei olisi kyennyt takaamaan [Larkon] velkaa tämän taloudellisten vaikeuksien vuoksi".
- 186 Toimenpiteistä 2 ja 6 on ensinnäkin todettava, että ilmaisua "epätodennäköinen" oli jo käytetty asianmukaisesti menettelyn aloittamista koskevan päätöksen 39 perustelukappaleessa esitetystä komission alustavassa arvioinnissa ja että tämän ilmaisun käyttö olisi toki soveltunut huomattavasti ilmaisemaan komission riidanalaisessa päätöksessä esittämää lopullista arviointia siitä, että Larko ei olisi saanut markkinoilta riidanalaisia toimenpiteitä vastaavaa rahoitusta, varsinkin kun komissio oli olennaisilta osiltaan samanlaisen arvioinnin yhteydessä käyttänyt kyseisistä toimenpiteistä ilmaisua "epätodennäköinen" ja toimenpiteestä 4 ilmaisua "selvä". Lisäksi komissio on kirjelmässään täsmentänyt, että "tiettyä seikkaa pidetään toteen näytettynä, jos se, että se on tapahtunut, on todennäköisempää kuin se, ettei sitä ole tapahtunut", mikä merkitsee velvollisuutta arvioida tosiseikat riittävällä tavalla.
- 187 On kuitenkin todettava, että riidanalaisen päätöksen ja sen 77 perustelukappaleen asiayhteydestä, josta kantajan on täytynyt olla tietoinen, ilmenee riittävän selvästi, että komissio katsoi olevan vähintäänkin epätodennäköistä, että Larko olisi kyennyt saamaan markkinoilta lainaa ilman Kreikan valtion tukea, koska yritys oli taloudellisissa vaikeuksissa. Lisäksi 77 perustelukappaleessa todettiin toimenpiteen 2 yhteydessä, että "[oli] epätodennäköistä, että [Larko] olisi saanut markkinoilta millään ehdoilla rahoitusta taloudellisten vaikeuksiensa takia", minkä jälkeen samassa perustelukappaleessa täsmennettiin, että "komissio toisin sanoen katsoo, että [Larko] sai etua taattua lainaa vastaavan määrän, sillä ilman valtiontakausta se ei olisi pystynyt saamaan markkinoilta rahoitusta". Sama pätee toimenpidettä 6 koskevaan 104 perustelukappaleeseen, jossa viitataan osittain toimenpiteestä 2 esitettyyn arviointiin.
- 188 Käsiteltävän asian olosuhteissa ilmaisun "epätodennäköinen" käyttö ei siis yksinään kyseenalaista komission toimenpiteistä 2 ja 6 esittämän arvioinnin oikeellisuutta.
- 189 Lisäksi on huomautettava, että vaikkei voidakaan sulkea pois sitä, että tietyissä olosuhteissa valtiontakauksesta saadaan etua taattua lainaa vastaava määrä, tällainen päätelmä ei yhtäältä voi perustua yksinomaan siihen seikkaan, ettei lainaa olisi myönnetty ilman takausta, koska tämä seikka liittyy sen määrittämiseen, luokitellaanko toimenpide valtiontueksi, eikä tuen määrän määrittämiseen.

Toisin kuin komissio väittää, vetoamista siihen, että valtiontakauksesta on mahdollista saada etua koko taattua lainaa vastaava määrä, ei toisaalta voida perustella pelkästään sillä, että tuensaaja on vaikeuksissa oleva yritys, kun otetaan huomioon tällaisesta lähestymistavasta aiheutuvat vakavat vaikutukset ja erityisesti riski siitä, että tuensaaja voi joutua suorittamaan lainan koko määrän valtiolle silloinkin, kun se olisi kyennyt maksamaan sen takaisin velkojalleen.

190 Komissio vahvistaa itse tämän tulkinnan takaustiedonannon 4.1 kohdan kolmannen alakohdan a alakohdassa, josta ilmenee seuraavaa:

” – vaikeuksissa olevien yritysten kohdalla markkinatalouden ehdoin toimiva takaaja, jos sellainen löytyisi, veloittaisi takauksen myöntämishetkellä suuren maksun maksukyvyttömyysoletuksen takia. Jos todennäköisyys sille, että lainanottaja ei voi maksaa lainaa takaisin, nousee erityisen korkeaksi, tällaista markkinahintaa ei ehkä ole, ja poikkeuksellisissa olosuhteissa takauksen tukiosuus voi osoittautua yhtä korkeaksi kuin summa, joka tosiasiallisesti takauksella katetaan.”

191 Takaustiedonannon 4.1 kohdan kolmannen alakohdan a alakohdasta, jota komissio väittää soveltaneensa käsiteltävässä asiassa, ilmenee, että takauksen tukiosuutta määritettäessä tulos kasvaa progressiivisesti ja voi ”poikkeuksellisissa olosuhteissa” osoittautua yhtä korkeaksi kuin summa, joka takauksella katetaan, jolloin on poissuljettua, että lainanottaja pystyisi maksamaan takauksella katetun lainan takaisin omista varoistaan.

192 On totta, että riidanalaisen päätöksen 77, 94 ja 104 perustelukappaleessa komissio tukeutui siinä yhteydessä, kun se totesi Larkon saaneen etua taattuja lainoja vastaavan määrän, hyvin niukkasanaiseen perusteluun, jossa viitattiin vain Larkon ”taloudellisiin vaikeuksiin”.

193 Kuten riidanalaisesta päätöksestä kokonaisuutena ja erityisesti sen 56–66 perustelukappaleesta ilmenee, tukitoimenpiteiden myöntämisaikana Larko oli erittäin hankalassa tilanteessa muun muassa siitä syystä, että sen liikevaihto oli jatkuvasti pienentynyt ja sillä oli negatiivista pääomaa, mikä viittasi siihen, että yrityksen koko merkitty pääoma oli menetetty. Näissä olosuhteissa ei voida väittää, että komissio teki virheen, kun se totesi, että kyseessä olivat ”poikkeukselliset olosuhteet”, joiden seurauksena Larko ei olisi kyennyt maksamaan koko lainaa takaisin omista varoistaan. Koska mikään muu Kreikan viranomaisten tai kantajan oikeudenkäynnin aikana esittämistä ja käsiteltävän asian asiakirja-aineistoon lisätyistä seikoista ei ole ristiriidassa näiden seikkojen kanssa, komissio on aivan oikein arvioinut riidanalaisten toimenpiteiden lainmukaisuutta niiden tietojen perusteella, jotka sillä oli päätöstä tehdessään (ks. vastaavasti tuomio 24.9.2002, Falck ja Acciaierie di Bolzano v. komissio, C-74/00 P ja C-75/00 P, EU:C:2002:524, 168 kohta). Kantaja ei voi tällaisen päätöksen laillisuuden riitauttamiseksi vedota seikkoihin, jotka se on jättänyt saattamatta komission tietoon SEUT 108 artiklassa tarkoitettun hallinnollisen menettelyn aikana (tuomio 13.6.2002, Alankomaat v. komissio, C-382/99, EU:C:2002:363, 49 ja 76 kohta; ks. vastaavasti myös tuomio 14.9.1994, Espanja v. komissio, C-278/92–C-280/92, EU:C:1994:325, 31 kohta).

194 Edellä esitetyn perusteella on todettava, että vaikei riidanalaisen päätöksen tiettyjen perustelukappaleiden muotoilu kaikilta osin olekaan täysin moitteeton, komissio ei tehnyt arviointivirhettä, kun se totesi, että käsiteltävän asian olosuhteissa kantajalle takauksina myönnetyn valtiontuen määrä vastasi taattujen lainojen kokonaismäärää.

195 Kolmas kanneperuste ja siten kanne kokonaisuudessaan on hylättävä, eikä ole tarpeen tutkia, voidaanko kantajan toinen vaatimus, jossa vaaditaan, että unionin yleinen tuomioistuin määrää ”palauttamaan korkoineen minkä tahansa rahamäärän, joka kantajalta on mahdollisesti peritty suoraan tai epäsuorasti pantaessa täytäntöön riidanalaista päätöstä”, ottaa tutkittavaksi.

Oikeudenkäyntikulut

¹⁹⁶ Unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 134 artiklan 1 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska kantaja on hävinnyt asian ja komissio on vaatinut oikeudenkäyntikulujensa korvaamista, kantaja on velvoitettava korvaamaan komission oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (kuudes jaosto)

on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Kanne hylätään.

2) Larko Geniki Metalleftiki kai Metallourgiki AE veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Berardis

Spielmann

Csehi

Julistettiin Luxemburgissa 1 päivänä helmikuuta 2018.

Allekirjoitukset

Sisällys

Asian tausta	1
Oikeudenkäyntimenettely ja asianosaisten lausumat	5
Oikeudellinen arviointi	5
Toinen kanneperuste, joka koskee perustelujen puuttumista	6
Ensimmäinen kanneperuste, joka koskee riidanalaisten toimenpiteiden luokittelussa sisämarkkinoille soveltumattomiksi valtiontuiksi tehtyjä virheitä	8
Ensimmäisen kanneperusteen ensimmäinen osa, joka koskee SEUT 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettun edun olemassaoloa	8
– Toimenpide 2 (vuoden 2008 takaus)	10
– Toimenpide 3 (vuoden 2009 pääomanlisäys)	15
– Toimenpide 4 (vuoden 2010 takaus)	17
– Toimenpide 6 (vuoden 2011 takaukset)	19
Ensimmäisen kanneperusteen toinen osa, joka koskee SEUT 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtion varojen käyttöä toimenpiteissä 2, 4 ja 6	20
Ensimmäisen kanneperusteen kolmas osa, joka koskee sitä, ettei toimenpiteitä 3, 4 ja 6 luokiteltu SEUT 107 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitetuksi sisämarkkinoille soveltuvaksi tueksi	20
Ensimmäisen kanneperusteen neljäs osa, joka koskee sitä, ettei toimenpidettä 6 luokiteltu SEUT 107 artiklan 3 kohdan b alakohdassa tarkoitetuksi sisämarkkinoille soveltuvaksi tueksi	21
Kolmas, toissijainen kanneperuste, joka koskee takaisin perittävän määrän määrittämisessä toimenpiteiden 2, 4 ja 6 osalta tehtyjä virheitä	24
Oikeudenkäyntikulut	27